

YHTEISELLÄ MATKALLA

Materiaali hengellisen matkakumppanuuden
toteuttamiseksi kristillisen järjestön nuorisotyössä

Helena Mäntylä
Opinnäytetyö, syksy 2015
Diakonia ammattikorkeakoulu
Sosiaalialan koulutusohjelma
Kristillinen lapsi- ja nuorisotyön
suuntautumisvaihtoehto
Sosionomi (AMK) + kirkon-
nuorisotyön ohjaajan virkakel-
poisuus

TIIVISTELMÄ

Mäntylä, Helena. Yhteisellä matkalla. Materiaali hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseksi kristillisen järjestön nuorisotyössä. Syksy 2015. 88 sivua, 1 liite. Diakonia-ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma, sosionomi (AMK) + Kirkon nuorisotyönohjaajan virkakelpoisuus.

Opinnäytetyön tavoitteena oli luoda materiaali, joka parhaimmillaan mahdollistaa hengellisen matkakumppanuuden syntyminen kristillisessä nuorisotyössä. Tavoitteisiin kuului myös vahvistaa nuorten spiritualiteettia ja saada kirkon työntekijöiden käyttöön materiaali, jota on mielekästä käyttää isokoulutusvaiheen seurakunnassa ohittaneiden, hieman vanhempien nuorten kanssa.

Materiaalipaketti tehtiin erityisesti välineeksi yli 17-vuotiaille tarkoitetun toiminnan tukemiseen Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä, mutta sen on tarkoitus olla hyödynnettävissä myös muissa yhteyksissä ja seurakunnissa.

Opinnäytetyö on produktio, joka koostuu raportista ja liitteenä olevasta materiaalipaketista. Raporttiosa käsittelee työn teoreettisia lähtökohtia, kuten hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta, spiritualiteettia, hengellistä elämää ja uskon elämän hoitamista. Materiaalipaketti sisältää materiaalin kahdeksalle kokoontumiskerralle. Jokaisella kerralla mietitään jotakin uskonelämän kannalta tärkeää teemaa.

Materiaalista kerättiin palautetta Kansan Raamattuseuran nuorisotyön tiimiltä, Vuosaaren seurakunnan pastorilta sekä Hengen uudistus kirkossamme ry:n työntekijältä. Palautteen perusteella materiaaliin tehtiin pieniä lisäyksiä ja muutoksia. Kahdeksasta kokoontumiskerrasta testattiin kaksi kokonaisuutta Kansan Raamattuseuran yli 17-vuotiaille tarkoitetuissa illoissa, ja kokonaisuudet toimivat hyvin.

Materiaali on käyttökelpoinen sellaisenaan säännöllisesti kokoontuvan ryhmän kanssa toteutettavaksi. Säännölliset tapaamiset voivat olla mahdollistamassa nuorten keskinäisen hengellisen matkakumppanuuden synnyn. Materiaalin harjoitukset ovat sovellettavissa myös esimerkiksi leiriolosuhteisiin.

Asiasanat: Hengellinen ohjaus, hengellinen matkakumppanuus, spiritualiteetti, produkti, materiaalipaketti, kristillinen nuorisotyö, usko, ryhmä

ABSTRACT

Mäntylä, Helena. On the way together: Material support for the spiritual journey in Christian youth work. Autumn 2015. 88 p., 1 appendix. Language: Finnish
Diaconia University of Applied Sciences, Degree Programme in Social Services, Option in Christian Youth Work. Degree: Bachelor of Social Services.

The broad aim of this thesis was to help strengthen the spirituality of the youth and offer material for the youth leader to use with the young adults who have already passed the age of involving themselves in church via confirmation camp activities. More specifically, the purpose was to provide material for Christian youth work that enables the launch of a spiritual companionship program. The material packet included in this thesis was created especially for Kansan Raamattuseura, Logos Ministries of Finland, to support the youth activities for over 17-year-olds, but the material was so designed that it could also be used in other contexts and churches.

This thesis consists of a report and the material packet. The report explains the backbone of the work and introduces the theoretical basis of the thesis, covering such themes as spiritual guidance, spiritual companionship, and spiritual life as well as the ways to improve it. The material packet comprises material for eight youth gatherings. For every gathering, there is a new theme central to Christian life to be introduced and discussed.

The material offered here was subjected to feedback and testing. Feedback was received from three sources, the youth work team of Logos Ministries of Finland, the pastor of the Vuosaari church in Helsinki, and a worker from Hengen uudistus kirkossamme ry, a society interested in spiritual reformation in our church. Some changes and insertions were made as a result of their feedback. Furthermore, two sections of the material were tested at the youth gatherings of Logos Ministries of Finland. The test gatherings were successful and the material was found very useful.

The material provided in this thesis is ready to be put into action at regular youth group gatherings. These enable the youth to serve each other as spiritual companions. In addition, the present material contains exercises, and these are suitable to put into practice in camp circumstances as well.

Keywords: spiritual support, spiritual guidance, partnership in spiritual journey, spirituality, Christian youth work, faith, group

SISÄLLYS

1 HENGELLISTÄ MATKAKUMPPANIA ETSIMÄSSÄ	6
2 YHTEISTYÖTAHO.....	9
2.1 Kansan Raamattuseuran nuorisotyö	9
2.2 Nuorisotyöntiimin ajatuksia hengellisestä matkakumppanuudesta	10
3 AIKAISEMMAT AIHEESEEN LIITTYVÄT OPINNÄYTTEET	12
3.1 Hengellinen vierellä kulkeminen nuorisotyössä	12
3.2. Hengellistä ohjausta käsittelevä kurssimateriaali	13
3.3 Jumalan kohtaaminen ja hengellinen matkakumppanuus leirillä	14
4 HENGELLINEN OHJAUS JA MATKAKUMPPANUUS	15
4.1 Hengellistä ohjausta vai hengellistä matkakumppanuutta?	15
4.2 Hengellisen ohjauksen ja matkakumppanuuden suhde sielunhoitoon	18
4.3 Retriitit osana hengellistä ohjausta	19
4.4 Hengellisen ohjauksen välineet ja menetelmät.....	19
4.5 Hengellisen ohjauksen eettiset periaatteet	20
4.6 Ryhmä suhteessa hengelliseen matkakumppanuuteen	21
5 SPIRITUALITEETTI	24
5.1 Kristillinen spiritualiteetti	24
5.2 Nuoren uskonnolliset kysymykset ja hengellinen kasvu	25
6 HENGELLINEN ELÄMÄ JA OMAN USKON HOITAMINEN	27
6.1 Kristillinen ihmiskäsitys.....	27
6.2 Kristityn identiteetti ja itsetunto	28
6.3 Rukous osana jumalasuhdetta	28
6.4 Jumalan Sanan merkitys hengelliselle elämälle	29
7 OPINNÄYTETYÖN VAIHEET	31
7.1 Opinnäytetyön tavoitteet.....	31
7.2 Opinnäytetyöprosessin kuvaus.....	31
7.3 Teoria käytännöksi	33
8 MATERIAALIN KÄYTTÖ.....	36
8.1 Materiaalin Testaus	36
8.2 Arviointi ja palaute	38
9 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET	41
9.1 Tavoitteiden saavuttaminen.....	41
9.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	42
9.3. Opinnäytetyö ammatillisuuden vahvistajana.....	44

LÄHTEET.....46

LIITE 1: YHTEISELLÄ MATKALLA. MATERIAALI HENGELLISEN
MATKAKUMPPANUUDEN TOTEUTTAMISEKSI 1.....1

1 HENGELLISTÄ MATKAKUMPPANIA ETSIMÄSSÄ

Kirkon sisällä hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta käytävä keskustelu on tuntunut lisääntyneen. Keskustelussa on havaittavissa hengellisen ohjauksen lisääntynyt tarve. Hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus ovat termeinä yleistymässä, ja aihetta käsittelevää kirjallisuutta löytyy entistä enemmän myös suomen kielellä. Suomenkielinen aihetta käsittelevä termistö ei ole kuitenkaan täysin vakiintunut. Hengellisen ohjauksen ja matkakumppanuuden lisäksi saatetaan puhua esimerkiksi opetuslapseuttamisesta tai hengellisestä opastamisesta.

Pirkko Lehtiö (2003, 289–290) on todennut, että aiemmin kristillinen kotikasvatus ja hartaudet olivat vahvemmassa asemassa ja osaltaan auttaneet kristillisessä uskossa kasvamista. Aiemmin kotoa ja seuroista saatu opetus täydensi seurakuntien raamattu- ja rukouspiirejä. Nykyisin kotoa saatava uskonnollinen kasvatus ei ole enää niin yleistä. Elämämme ja sen rytmi ovat muuttuneet niin, ettei ihmisille välttämättä edes jää omaa aikaa pohtia hengellisiä kysymyksiä. Tämä on osittain syynä hengellisen matkakumppanuuden ja ohjauksen tarpeelle.

Tämä työ sai alkunsa kiinnostuksesta hengellisen isoveljeyden ja -siskouden teemoihin. Erinäisissä keskusteluissa tuli ilmi, miten jotkut jo vanhempaan ikään kasvaneet entiset seurakuntanuoret olisivat toivoneet seurakunnan nuorisoaikanaan vanhempaa kristittyä, jonka kanssa keskustella uskon liittyvistä asioista. Monet nuoret häviävät nuorten toiminnasta rippikoulun tai isoskoulutuksen jälkeen. Nuoret seurakuntalaisina-kehittämisasiakirjassa todetaan että seurakuntatyön tilastojen mukaan yli isosikäiset ovat seurakunnassa väliinputoajaryhmä, jota nuorisotyössä ei osata kohdata. Seurakunnissa on harvoin tarjota selkeää mallia siihen, miten yli 18-vuotiaat voisivat jatkaa seurakuntayhteyttään. (Kirkkohallitus 2012, 18–19.)

Jos nuorisotyö tarjoaisi mahdollisuuden syventää hengelliseen elämään liittyviä teemoja ja kysymyksiä myös isoskoulutuksen jälkeen, nuoret voisivat paremmin löytää hengellisen ulottuvuuden omaan elämäänsä myös vanhemmalla iällä.

Nuoret, jotka ovat saaneet olla hengellisiä matkakumppaneita toisilleen, voisivat toimia matkakumppaneina myös muille nuorille. Nuorena saatu innostus hengellisiä asioita kohtaan kantaa myös myöhemmällä iällä.

Tässä produktissa olen tuottanut materiaalin, joka voi parhaimmillaan mahdollistaa nuorten keskinäisen matkakumppanuuden syntymisen. Käytän työssäni termejä hengellinen matkakumppanuus sekä hengellinen ohjaus. Hengellisellä matkakumppanuudella tarkoitan matkaa, jonka nuoret tekevät yhdessä saaden yhdessä pohtia ja syventyä tärkeisiin teemoihin ammentaen niistä eväitä omaan arkeensa ja elämäänsä. Hengellisellä ohjaajalla tarkoitan ryhmän vetäjää, joka on aikuinen kristitty.

Tuottamani materiaalin lähtökohdat ovat nuorten hengellisiin asioihin liittyvissä kysymyksissä. Materiaali on muotoutunut kahdeksan eri teeman ympärille ja sen tarkoituksena on herättää keskustelua kristillisen elämän kannalta tärkeiksi koettujen teemojen äärellä. Teemat käsittelevät Jumalan isyyttä, Jumalan lapsena olemista, Jeesusta, Raamatun lukemista, rukousta, Jumalan johdatusta, elämän haasteita ja kristittyinä elämistä. Parhaimmillaan materiaali voi olla rohkaisemassa kristittyinä elämiseen arjessa, antaa mahdollisuuden oivaltaa ja kasvaa hengellisesti yhdessä sekä tuoda arkeen mahdollisuuden hiljentyä hetkeksi. Nuoret saavat olla toisilleen matkakumppaneita työntekijän toimiessa hengellisenä ohjaajana

Tämän opinnäytetyön yhtenä tavoitteena on ollut tukea nuorten hengellistä kasvua. Lisäksi olen halunnut luoda materiaalin, jota on mielekästä käyttää isokoulutusvaiheen seurakunnassa ohittaneiden, vanhempien nuorten kanssa. Toivon, että materiaalin äärellä nuoret saisivat rohkaisua sekä työntekijältä että toisiltaan elää kristillistä uskoaan todeksi ja ymmärtää uskon merkitystä syvemmin omalla kohdallaan.

Materiaali on suunniteltu kristillisen järjestön nuorisotyön käyttöön. Se on tehty tukemaan Kansan Raamattuseuran yli 17-vuotiaille, k17, tarkoitettua toimintaa. Sen on tarkoitus kuitenkin soveltua myös paikallisseurakunnan nuorisotyöhön. Jotta hengellinen matkakumppanuus toteutuisi parhaalla mahdollisella tavalla,

materiaalia tulisi käyttää säännöllisesti kokoontuvan, vakiintuneen ryhmän kanssa. Materiaali on kuitenkin sisällöltään sellainen, että se soveltuu myös epä-säännölliseen käyttöön tai esimerkiksi leireille. Olen jättänyt materiaaliin hieman väljyyttä, jotta kukin voi helposti varioida sitä omaan työhönsä ja omalle ryhmälleen sopivaksi.

2 YHTEISTYÖTAHO

Olen tehnyt opinnäytetyöni yhteistyössä Kansan Raamattuseuran nuorisotyöntiimin kanssa. Kansan Raamattuseura (KRS) on vuonna 1945 syntynyt, kristittyjen yhteydelle avoin evankelioimisjärjestö, joka toimii evankelis-luterilaisen kirkon tunnustuksen mukaan. Sen päätyömuotoja ovat olleet alusta asti julistus ja evankelioimistyön koulutus seurakunnissa. Muita tunnettuja työmuotoja ovat KRS:n julkaisema Sana-lehti, opiskelija- ja nuorisotyö, avioparityö, Sanan suvipäivät, Heinäveden kirkastusjuhlat ja Pietarin katulapsityö. KRS haluaa rohkaista ihmisiä seuraamaan Jeesusta ja tuomaan toisiakin ihmisiä hänen yhteyteensä. Kansan Työn tunnuslause kuuluu: ”Elämme armosta, kerromme Jeesuksesta”. (Kansan Raamattuseura i.a., Kansan Raamattuseura 2013.)

2.1 Kansan Raamattuseuran nuorisotyö

Nuorisotyö on yksi osa Kansan Raamattuseuran työstä. Sen kohderyhmänä ovat 15–19-vuotiaat nuoret. Paikallista nuorisotyötä tehdään sekä Helsingissä että Turussa, jonka lisäksi KRS järjestää valtakunnallisia tapahtumia ja rippikouluja Viivamossa ja Oronmyllyllä. Sekä Turussa että Helsingissä järjestetään nuorteniltoja. Turkuun verrattuna Helsingin toiminta on laajempaa, sillä Helsingissä koulutetaan isosia, sekä järjestetään raamattuopetusta ja yli 17-vuotialille tarkoitettua toimintaa. Nuorisotyö järjestää vuosittain valtakunnallisen isostapahtuman yhdessä jonkun paikallisseurakunnan kanssa, sekä mahdollisuuksien mukaan vieraillee kutsuttuna eri seurakuntien nuortenilloissa ja leireillä. (Kansan Raamattuseura i.a., Kansan Raamattuseura 2013.)

Nuorisotyötä toteuttaa nuorisotyön tiimi, johon kuuluu kaksi palkattua työntekijää Helsingin työssä ja kaksi työntekijää valtakunnallisessa työssä. Työntekijät ovat pastoreita, teologeja ja nuorisotyönohjaajia. Turun nuorisotyö pyörii vapaaehtoisvoimin.

2.2 Nuorisotyöntiimin ajatuksia hengellisestä matkakumppanuudesta

Keväällä 2015 tehdessäni harjoittelua Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä pyrin kartoittamaan minkälaisia ajatuksia hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta työntekijöillä tällä hetkellä on. Kartoitin esimerkiksi sitä, mitä asioita työntekijät yhdistävät hengelliseen matkakumppanuuteen ja mitä hengellinen matkakumppanuus voisi parhaimmillaan olla nuorisotyössä. Haastoin työntekijöitä pohtimaan, miten hengellinen matkakumppanuus tällä hetkellä näkyy heidän omassa työssään ja mitä asioita aikuisuuden kynnyksellä olevat nuoret näyttävät erityisesti pohtivan.

Työntekijät yhdistivät hengelliseen matkakumppanuuteen keskustelun, jakamisen, rukousyhteyden, sitoutuneisuuden, tukemisen, rohkaisun, ystävyys ja löytämisen (Nuorisotyöntiimi 2015). Samansuuntaiset vastaukset osoittivat, että työntekijöillä oli keskenään samantyylinen visio aiheesta, mikä vastasi samalla myös sitä, mitä monet aiheesta kirjoittaneet ovat ajatelleet.

Työntekijöiden vastauksien perusteella parhaimmillaan hengellinen matkakumppanuus nuorisotyössä olisi sitä, että nuoret tukevat toisiaan hengellisesti. Tämä sisältäisi jakamista, toisten puolesta rukoilemista, sitoutumista, kiinteää vuorovaikutusta ja avoimuutta hengellisissä asioissa. Työntekijä voisi olla mahdollistamassa nuorten keskinäisen matkakumppanuuden syntymisen ja nuoret saisivat vahvistua yhteisessä uskossaan yhdessä. Parhaimmillaan se olisi pitkäaikainen prosessi, johon nuori ja työntekijä sitoutuvat. (Nuorisotyöntiimi 2015.)

Työntekijöiden keskuudessa ajatellaan, että perustana matkakumppanina toimimiselle voisi olla KRS:n periaate ”Todesta Jumala, todesta ihminen”. Ohjaajan rooli nähdään tukijana, joka auttaa nuorta löytämään vastauksia. Myös työntekijän oma elämä ja esimerkki ovat keskiössä siinä, miten elää kristittyinä, miten luottaa Jumalaan, miten olla yhteydessä Jumalan kanssa ja miten selvitä uskon haasteista ja ”kuivista kausista”. (Nuorisotyöntiimi 2015).

Terhi Paananen (2008, 34) on kirjoittanut, että nuoruus on uskonnollisen herkkyyden aikaa ja usein jo nuoruudessa kysellään paljon uskonnollisista asioista.

Samat kysymykset kulkevat mukana myös aikuisuudessa. Nuorten kysymykset käsittelevät Jumalan olemassaoloa ja persoonaa, ihmistä, elämäntarkoitusta sekä ihmisen ja Jumalan välistä suhdetta ja kärsimyksen ongelmaa. Tämän työntekijätkin toivat esille muotoillen konkreettisia kysymyksiä, jotka olivat auttamassa materiaalin suunnittelussa. Työntekijöiden muotoilemat kysymykset käsittelivät esimerkiksi Jumalan kokemista etäisenä, Jumalan suunnitelmia ja johdatusta omassa elämässään. Nuoret pohtivat myös omaa merkitystään, riittävyttään Jumalan silmissä, Jumalan johdatusta ja pahuuden ongelmaa sekä Raamatun merkitystä omassa uskossaan ja sitä, pitääkö uskon tuntua joltain.

3 AIKAISEMMAT AIHEESEEN LIITTYVÄT OPINNÄYTTEET

Diakonia-ammattikorkeakoulussa on tehty joitakin hengellistä matkakumppanuutta ja hengellistä ohjausta käsitteleviä opinnäytetöitä, joista nousseita havain-toja olen hyödyntänyt omassa opinnäytetyössäni. Opinnäytetöitä lukuun otta-matta hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta on vaikea löytää muita kehittämishankkeita tai tehtyjä tutkimuksia. Tehdyt opinnäytetyöt ovat olleet kaikki kehittämishankkeita. Yhden työn tarkoituksena oli synnyttää, ylläpitää ja kehittää nuorisotyötä, toisen tarkoituksena oli tuottaa hengellisen ohjauksen kurssimateriaali isokoulutukseen ja kolmannen tarkoituksena tukea nuorten hengellisyyttä nuorten leirillä.

3.1 Hengellinen vierellä kulkeminen nuorisotyössä

Antti Pesonen (2006) on opinnäytetyönsä yhteydessä tehnyt kehittämishankkeen, jonka tarkoituksena on ollut synnyttää, ylläpitää ja kehittää Kotiryhmäver-koston nuorisotyötä tavalla, jossa voi toteutua hengellinen vierellä kulkeminen. Tarkoituksena on ollut, että jokaisella nuorella voisi olla oma hengellinen vierellä kulkija, joka olisi tukemassa nuoren hengellistä kasvua (26). Yksi tavoite on liittynyt siihen, että nuori voisi löytää omat lahjansa ja palvelupaikkansa seurakun-nassa ja sen ulkopuolella, ja että tapahtuisi kasvamista kohti hengellistä aikuisuutta ja tasapainoista kristillisyyttä. Työssä on paneuduttu siihen, mitä on hen-gellinen vierellä kulkeminen ja miten sitä voidaan hyödyntää perinteisessä nuori-sotyössä ja muissa yhteyksissä.

Pesosen johtopäätökset ovat olleet, että keskeisintä nuorisotyössä on keskittyä yksilöön, tämän hengellisen elämän kasvuun ja sen tukemiseen ja että hengelli-nen vierellä kulkeminen antaa toimivan ja käytännöllisen mahdollisuuden siihen (Pesonen 2006,2). Vierellä kulkemisesta kerätty palaute osoitti, että se koettiin merkittäväksi ja nuoret olivat kokeneet siinä välittämistä ja läheisyyttä (64). Vaikka Pesonen on työssään painottanut aikuisen ja nuoren välistä läheiseksi

muodostuvaa yksilöllistä suhdetta, uskon, että myös nuorten keskinäinen matkakumppanuus ja turvallisen aikuisen läsnäolo nuorten kesellä, voi mahdollistaa hyvän hengellisen kasvun.

3.2. Hengellistä ohjausta käsittelevä kurssimateriaali

Tara Kauppinen ja Nelli Piekkari (2012) ovat opinnäytetyönään tuottaneet kurssimateriaalia toisen vuoden isokoulutukseen yhteistyössä Hyvinkään evankelis-luterilaisen seurakunnan kanssa. Materiaalin tavoitteena on ollut mahdollistaa hengellisen ohjauksen kurssin järjestäminen tukien samalla Hyvinkään seurakunnan nuorisotyötä tarjoten yhtä ylimääräistä kurssia isokoulutukseen. Kurssi mahdollisti isokoulutuslaisille oman kristityn identiteetin pohtimisen ja oman uskon pohtimisen syvemmin kuin varsinaisessa isokoulutuksessa. (20).

Kauppinen ja Piekkari halusivat työllään osoittaa, että kokematon työntekijäkin voi järjestää onnistuneen hengellisen ohjauksen kurssin jos vain asenne on oikea ja että hengellisten asioiden käsittelyyn ei aina vaadita suurta asiantuntemusta ja syvällistä teoreettista perehtymistä (2012, 20). Opinnäytetyössä kartoitettiin nuoria kiinnostavia teemoja kyselylomakkeen avulla, ja eniten kiinnostusta herättivät teemat minä isosena, omat arvoni, lähimmäisen rakkaus, kuolema ja taivas sekä usko ja rukous (22). Kurssin runko muotoutui välipalan, hiljentymisen, työskenteilyyn kurssikerran teemaan liittyen, oppimispäiväkirjan ja hartauden ympärille. Runko todettiin toimivaksi ja huomattiin, että kun ryhmäläiset tulevat tutuiksi toisilleen, keskustelukin on aktiivisempaa. Nuorten palaute kurssista oli positiivista. (30–32.) Se oli antanut nuorille mahdollisuuden rauhoittua arjen keskellä ja tarjonnut turvallisen paikan jakaa omia ajatuksia muiden kanssa (33–34).

Opinnäytetyöstä tehdyt havainnot osoittavat, että hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus on nuorille tärkeä aihe jota nuorten on mielekästä pohtia. Samoin yhdessä hiljentymisen on mielekästä arjen keskellä, jossa harvemmin itse osaa pysähtyä. Kauppinen ja Piekkarin kartoittamat nuoria kiinnostavat aiheet sopivat sovellettuina myös tämän työn materiaaliin, sillä monet nuoret myös muualla pohivat samoja kysymyksiä.

3.3 Jumalan kohtaaminen ja hengellinen matkakumppanuus leirillä

Tuomo Talja ja Katri Vörlin (2014) ovat tehneet opinnäytetyönään kehittämishankkeen, jossa suunniteltiin ja toteutettiin nuorten viikonloppuleiri ja sitä edeltävä orientoiva nuortenilta Luumäen seurakunnan nuorisotyössä. Keskeisimpänä tavoitteena oli tukea nuorten hengellisyyttä ja samalla seurakunnan nuorisotyötä. Hanke loi vakaampaa pohjaa Luumäen seurakunnalle jatkaa nuorten tukemista kristillisessä uskossa ja keskinäisessä matkakumppanuudessa. (Talja & Vörlin 2014, 2.)

Viikonloppuleirin oppihetkien teemat oli valittu nuoria kuunnellen (50). Oppihetkien aiheita olivat rukous, Raamattu ja Jumalan johdatus (42–43). Niistä saadun palautteen perusteella, toiminnallisuus aiheita käsitellessä koettiin tärkeäksi. Toiminnallisuus on näin ollen tärkeä osa materiaaliani. Taljan ja Vörlinin kolme ai-hetta ovat myös selkeästi osoittautuneet toimiviksi ja nuorille tärkeiksi teemoiksi, joita aion käyttää tueksi tässä opinnäytetyössä.

4 HENGELLINEN OHJAUS JA MATKAKUMPPANUUS

Hengellinen ohjaus on liittynyt seurakunnan yhteyteen aina. Me kaikki tarvitsemme toisiamme ja meidät on tarkoitettu palvelemaan, elämään ja kasvamaan yhdessä (1. Kor. 12:12–22). Kun tarkastellaan luterilaista teologiaa, voidaan sanoa, että hengellinen matka alkaa erityisesti kasteesta, ja jatkuu sanan ja sakramenttien yhteydessä seurakunnan keskellä. Matka sisältää jumalanpalveluselämän lisäksi rukousta ja arjessa kristittyä elämistä. Käsitteenä hengellinen matka ja hengellinen matkakumppanuus ovat vasta vähitellen tulleet kielenkäyttöön luterilaisessa kirkossa. (Holopainen 2008, 360.)

Julkiseen keskusteluun hengellisen ohjauksen ja matkakumppanuuteen liittyvät käsitteet ovat tulleet vasta 1980-luvulla. Siihen on osittain ollut vaikuttamassa hiljaisuuden liikkeen edustajat, ja osittain esimerkiksi kiinnostus mystiikan klassisia tekstejä kohtaan. Vaikka käsitteet ovatkin tuoreita, kirkko on kautta aikojen tarjonnut hengellistä ohjausta. (Pihkala 2004, 7–9.) Katolisessa ja ortodoksisessa perinteessä siitä on puhuttu paljon. Tuossa perinteessä hengellisellä ohjauksella on tarkoitettu kokeneemman kilvoittelijan ja hengellistä apua tarvitsevan ihmisen suhdetta. Ohjaussuhteessa ohjaaja on auktoriteetti ja erityisasiantuntija, joka antaa selkeitä ohjeita ja neuvoja siitä miten toimia. Nyt on kuitenkin myös luterilaisessa kirkossa alettu etsimään omaan työhön hengellisen ohjauksen ulottuvuutta. Hengellisistä kysymyksistä keskustelemisen halu on voimakasta. (Porkka i.a.)

4.1 Hengellistä ohjausta vai hengellistä matkakumppanuutta?

Wilfrid Stinissen on kirjoittanut kirkon jäsenten henkilökohtaisen hengellisen elämän vaikuttavan siihen, erottuuko kirkko edukseen maailmassa. Hänen mukaansa hengellisen elämän kehittyminen ja rikastuminen edellyttävät hengellistä ohjausta (1997, 7). Hengellinen ohjaus on käsite, josta eri kirjoittajat saattavat käyttää erilaisia termejä omista näkökulmistaan ja taustoistaan riippuen. Wilfrid

Stinissen (1997, 12–13) toteaa, että hengellisestä ohjaajasta puhuminen kuulostaa liian autoritääriseltä. Siksi hän suosii enemmän termiä hengellinen opastaminen. Stinissen määrittelee hengellisen oppaan sellaiseksi, joka saattaa toista ja kulkee itse samaa tietä. Ohjaajalla saa olla heikkouksia ja puutteita, mutta hänen on elettävä Jumalan kanssa ja rukouksen on oltava selvästi osa hänen elämänsä. Jumalan on oltava hänelle todellinen. Opastajan rooli on opettaa toinen kuuntelemaan Jumalan henkeä. Siksi on tärkeää, että opastaja osaa itse myös kuunnella Jumalaa. Hengellistä matkantekoa, jota tuetaan ja kannustetaan, ei voida suunnitella ennalta valmiiksi. Ohjauksessa on kyse siitä, että vapautetaan niitä mahdollisuuksia joita Luoja on asettanut juuri ohjattavaan ihmiseen, ja jokaisessa ne ovat yksilölliset. Ohjattavan ja ohjaajan kohtaaminen on elävää ja yhteistä Jumalan etsintää juuri tässä ja nyt. (Stinissen 1997, 106.)

Myös Owe Wikström on käsitellyt kirjassaan ”Häikäisevä pimeys” hengellistä ohjausta. Siinä hän tarkoittaa hengellisellä ohjauksella apua, jonka tavoitteena on syventää ja vakiinnuttaa uskoa kolmiyhteiseen Jumalaan. Ohjauksen päämääränä on saavuttaa kypsä luottamus Jeesukseen Kristukseen, hänen vaatimuksiinsa ja lupauksiinsa, sekä elää niiden mukaisesti. Wikström liittää hengellisen ohjaukseen myös sielunhoitoon, sillä sielunhoitoon liittyy ulottuvuus, jossa ihmistä autetaan ymmärtämään elämänsä tarkoitusta ja päämäärää. Wikström tuo esiin, että hengellisen ohjaajan on oltava erityisen varovainen siinä, ettei hän ylipisty liikaa. Ohjaajan ei tule tuomita ohjattavaansa tai pitää itseään tämän yläpuolella. (Wikström 2002, 56.)

Heikki Kotilan (2006, 13) mukaan hengellisen ohjauksen tavoitteena on aina kristillisen uskon syventyminen. Eero Jokela (2004, 57) on samoilla linjoilla, ja lisää, että hengellisessä ohjauksessa on kyse hengellisen identiteetin löytämisestä ja siitä, että usko, toivo ja rakkaus ovat läsnä arjessa ohjaten samalla ihmistä kohti hyvää elämää. Petri Välimäki (2013, 219) täydentää Kotilaa ja Jokelaa todeten, että hengellisen ohjauksen päämäärä on vahvistaa luottamusta Jumalaan ja hänen hyvään tahtoonsa, Jeesuksen täydelliseen armoon ja Pyhään Henkeen, joka johdattaa.

Hengellisessä ohjauksessa on tavoitettavissa monta ulottuvuutta, ja hengellinen ohjaaja voi olla monessa merkityksessä. Hengellisen ohjauksen rinnalla puhutaan hengellisestä matkakumppanuudesta, johon ei liitetä niin vahvaa autoritääristä ohjaamista. Hengellisessä matkakumppanuudessa on hengelliseen ohjaukseen verrattuna kyse tasa-arvoisemmasta suhteesta.

Hengellinen matkakumppanuus voi olla henkilökohtaista opastusta tai tasavertaista toinen toisensa tukemista, sekä ryhmässä tapahtuvaa kumppanuutta tai ohjausta. Tasa-arvoisessa asemassa olevat henkilöt pohtivat yhdessä hengellisiä asioita. Hengellinen matkakumppani kuuntelee, tukee ja voi auttaa toista ihmistä tunnistamaan Jumalan puhuttelun omassa elämässään (Porkka i.a.; Tuominen 2005, 41–42.) Todellinen ohjaaja matkakumppanuudessa on kuitenkin Pyhä Henki. (Kuopion evankelis-luterilainen seurakunta i.a.)

Matkakumppanuuden taustalla on ystävyys. Siinä toinen ihminen on toiselle tasavertaisessa matkakumppanin ja ystävän roolissa. Toinen on toiselle rinnalla-kulkija. Molemmat ovat kyselemässä, etsimässä, kaipaamassa, huokailemassa ja löytämässä sillä kristityn matkalla, jota hetkittäin kuljetaan yhdessä. Matkakumppanit ovat Jumalan edessä ja Jumalan työn alla saamassa itse Jumalalta sekä toisiltaan. Ystävyys ja tasavertainen kohtaaminen on tärkeää matkakumppanuuden toimimisen kannalta. (Holopainen 2008, 370.)

Ohjaajan roolissa hengellinen matkakumppani on silloin, kun hän katselee ohjattaviaan hiukan kauempaa. Ohjaaja kuulostelee tilannetta ja ohjaa sisäistä vuoropuhelua. Tämä voi mahdollistaa parhaillaan sen, että ohjattavan ajattelussa syntyy uusia oivalluksia. Ohjaaja mahdollistaa sen, että ohjattavalla on mahdollisuus pysähtyä ja kohdata oma elämänsä ja tunnistaa Jumalan puhuttelu omalla kohdallaan. Ohjaaja tekee tilaa Jumalan ja ohjattavan kohtaamiselle. Tärkeää ei ole se, että ohjaaja puhuu, vaan että Jumala saa puhua. (Holopainen 2008, 370.)

Petri Välimäki (2014, 218) ajattelee, että hengellisen ohjaajan tärkeä ominaisuus on kokemus uskosta ja yhteydestä Jumalaan. Hengellinen ohjaaja voi olla suunnannäyttävä, joka auttaa ohjauksellaan toista löytämään oikean suunnan hengell-

lisen elämän syventämiseksi, tai opas, joka neuvoo ja antaa konkreettisia vinkkejä uskon harjoittamiseen. (Tuominen 2005, 41.) Ohjaaja voi kannustaa ohjattavaa hengelliseen lukemiseen, mietiskelyyn, rukoiluun, hiljaisuudessa olemiseen ja kuuntelemiseen. Nämä elementit voivat auttaa ohjattavaa tunnistamaan Jumalan puhuttelu omassa elämässään ja vastaamaan siihen. (Gothóni 2014, 59.)

4.2 Hengellisen ohjauksen ja matkakumppanuuden suhde sielunhoitoon

On vaikea vetää rajaa hengellisen ohjauksen ja perinteisen sielunhoidon välille, sillä ainakin aikaisemmin luterilaisessakin perinteessä sielunhoitoon on kuulunut myös ohjaava ulottuvuus. Perinteisessä kirkon sielunhoidossa on aina annettu ohjeita, joita on ollut määrä noudattaa. Nämä ohjeet ovat liittyneet esimerkiksi Raamatun lukemiseen. (Pihkala 2004, 9.) Joskus rajan vetämistä hankaloittaa se, että sielunhoitoon tulevan ihmisen tavoitteena voi olla kasvaa uskossa sekä oppia hiljentymään ja rukoilemaan (Gothóni 2014, 58). Sielunhoitajan ja hengellisen ohjaajan tehtäviä yhdistää myös se, että molemmat tehtävät ovat suuressa määrin kuuntelemista (Välimäki 2013, 223).

Hengellinen ohjaus ei ole synonyymi sielunhoidolle. Hengellinen ohjaus keskittyy hengelliseen elämään ja ihmisen jumalasuhteeseen, kun sielunhoidossa puolestaan käsitellään hengellisen elämän kysymysten lisäksi vuorovaikutuksen, elämänkriisisen ja olemassaolon kysymyksiä. Raamatun käyttö ja rukoileminen on olennainen osa hengellistä ohjausta. Sen sijaan niiden asema sielunhoidossa riippuu apua hakevan ihmisen omasta toiveesta ja asennoitumisesta uskontoon. (Gothóni 2014, 59.)

Hengellinen ohjaaja lähtee siitä lähtökohdasta, että on olemassa Jumala, jonka tahto ihmistä kohtaan on hyvä, ja joka myös tahtoo ilmaista sen. Hengellinen ohjaus on sielunhoidossa väline, jolla voidaan tukea ihmistä kokonaisvaltaisesti. Hengellisessä ohjauksessa etsitään yhteyttä Jumalaan, Hänen armoaan, valta-

kuntaansa, lahjojaan, rakkauttaan, siunaustaan ja johdatustaan. Hengellisen ohjauksen prosessissa on mahdollista olla etsimässä toisen kanssa voimavaroja, joita jokaisen elämästä löytyy. (Välimäki 2013, 216–217.)

4.3 Retriitit osana hengellistä ohjausta

Kaikissa uskonnoissa hiljentymistä pidetään tärkeänä osana Jumalan kohtaamista ja se nähdään jopa välttämättömänä Jumalan kohtaamisen kannalta. Hiljaisuuden retiitit ovat paikkoja, joissa vetäydytään pois arjen rutiineista ja kiireestä. Niissä mahdollistetaan levähtäminen ja annetaan tilaa itselle ja Jumalalle. Retriiteissä on tavoite pysähtyä ja hiljentyä oman elämän äärelle pohtimaan ja kyselemään. (Gothóni 2014, 59.) Evankelis-luterilaisessa kirkossa hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta on toteutettu aikaisemmin suurimmaksi osaksi juurikin erilaisten retiittien muodossa.

Retriiteissä kaksi tärkeää elementtiä ovat Jumalan sana ja rukous, joiden avulla retiitin osanottajat saavat tulla hoidetuiksi. Tarkoituksena on pyrkiä ymmärtämään olevansa lunastettu ja Kristuksen opetuslapsi. Retriittiohjaajan kanssa voidaan käydä keskusteluja, jotka parhaimmillaan voivat lohduttaa ja rohkaista, joskus myös poistaa syyllisyyden taakkaa. Retriitti mahdollistaa pienen taipaleen kulkemisen hiljaisuudessa juuri niiden kysymysten kanssa, jotka ovat ajankohtaisia osanottajalle juuri siinä elämäntilanteessa. (Häyrynen & Kotila 2003, 90–92.) Vaikka retiiteissä on mahdollisuus usein jutella retiitin ohjaajan kanssa, todellinen ohjaaja on Pyhä Henki, joka hoitaa ja johdattaa hiljentyjää. Retriitinohjaaja on pikemminkin saattaja. (Häyrynen ym. 2003, 92.)

4.4 Hengellisen ohjauksen välineet ja menetelmät

Hengellisessä ohjauksessa ja matkakumppanuudessa apuvälineinä voidaan käyttää esimerkiksi keskustelua, lukemista, päiväkirjaan kirjoittamista, meditatiota ja rukousta. Omaan hengellisyyteen voidaan tutustua hiljaisuudessa, mietiskellen ja rukoillen. Tärkeää ei ole niinkään puhua Jumalasta vaan puhua Jumalalle. Hengellisessä ohjauksessa on kyse kokemusten jakamisesta, yhdessä

vaeltamisesta ja toisen tukemista. Tärkeää on, että ohjattavana oleva ihminen määrää asioissa etenemistahdin ja esille nousevat kysymykset. Samoin on tärkeää korostaa armoa, elämän ihmettä ja Jumalan salaista läsnäoloa. Hengellisen ohjauksen tarkoituksena ei ole kiirehtiä, suorittaa tai mitata hengellistä tasoja. (Jokela 2004, 60–61.)

Owe Wikström (2002, 173) mainitsee hengellisen ohjauksen klassisiksi välineiksi ja menetelmiksi hiljaisuuden harjoittamisen, hengellisen lukemisen ja rukoukselämän syventämisen. Ohjattavan tavoitteena on oppia tunnistamaan Jumalan läsnäolo ja toiminta elämässään. Ohjaaja voi edesauttaa tätä kannustamalla ja rohkaisemalla hengelliseen lukemiseen, mietiskelyyn, levolliseen viipyilemiseen, rukoukseen ja kuuntelemiseen. Jos ohjattava pitää päiväkirjaa, se voi auttaa tätä hahmottamaan omaa hengellistä matkaansa ja pitkällä aikavälillä auttaa huomaamaan Jumalan johdatus omassa elämässään. (Gothóni 2014, 56)

4.5 Hengellisen ohjauksen eettiset periaatteet

Ihmisen spiritualiteetti on herkkä alue, ja siksi on tärkeä olla varovainen puhuttaessa hengellisistä asioista. Ohjaajan roolissa olevan täytyy tiedostaa, että hengellinen ohjaus ei saa olla toisen uskonelämän manipulointia, autoratiivistä tai määrällävää. Se ei saa olla vastoin omaatuntoa, Raamatun sanaa tai kirkon opetusta. Hengellinen ohjaus ei toimi jos siinä on vähänkään pakkoa. Tarkoituksena ei ole kertoa ohjattavalle, miten tämän tulisi elää. (Lehtiö 2003, 290.) Hengellisellä ohjaajalla ei pitäisi olla omia tavoitteita ohjattavalle, sillä molemmat ovat perimmäältään Jumalan ohjattavana. Ohjaamisen sävyn tulee olla aina kasvua tukeva ja vapautta arvostava. Hyvä ohjaaja heijastaa kuuntelemisen halua, välittämistä ja lupaa olla aito. Tällöin ohjattava rohkaistuu selkiyttämään ajatuksiin vähitellen. (Välimäki 2013. 218, 223, 229.)

Hengellisen ohjaajan on tärkeä lähteä liikkeelle ohjattavansa yksilöllisyydestä. Jotkut uskon elämisen tavat sopivat yhdelle, mutta eivät välttämättä ollenkaan toiselle. Siksi ohjaajan ei tule siirtää omaa tapaansa elää ja uskoa toisella sellaisenaan tai jakaa omia neuvojaan liian innokkaasti. On tärkeä kiinnittää huomiota siihen sävyyn, jolla ohjeita ja rohkaisua annetaan. Ohjaaja voi sen kautta olla

luomassa ilmapiiriä, joka tukee kasvua, harkintaa ja vapautta ohjattavan sydämessä. Ohjattavan on tärkeä oppia itse kuuntelemaan Jumalaa ja sydäntään, eikä toteuttaa vain annettuja ohjeita. (Välimäki 2013, 222–229.)

4.6 Ryhmä suhteessa hengelliseen matkakumppanuuteen

Ihmiset saattavat etsiä yhteisöä tai ryhmää, joka voisi tukea heidän hengellistä etsintäänsä. He saattavat haluta oppia toisten kokemuksista ja jakaa omia kokemuksiaan. Liian valmiita vastauksia ei kuitenkaan haluta. Ihmiset yrittävät löytää tilaa omalle hengelliselle etsinnälleen, kysymyksilleen ja epäilyilleen. He kaipaavat aitoa kokemusta hengellisyydestä. (Maarala, 2006, 171.)

Hengellinen ohjaus ryhmässä on prosessi, jossa ihmiset kokoontuvat säännöllisesti yhteen tukeakseen toisiaan tunnistamaan Jumalan läsnäolon elämässään. (Maarala 2006, 177). Raili Góthoni (2014) on kirjassa *Auttava kohtaaminen* 2 tuonut esiin ryhmässä toteutettavan sielunhoidon hyötytekijöitä. Ne voidaan selkeästi nähdä myös hengelliseen matkakumppanuuteen painottuneen ryhmän vahvuuksina, sillä myös sielunhoidollisen ryhmän tavoitteena voi olla hengellisen elämän kasvaminen. Góthonin mukaan ryhmässä tapahtuvan matkakumppanuuden yksi hyvä puoli on yhteinen jakaminen. Se auttaa ryhmän jäsentä kokemaan, ettei hän ole hengellisten pohdintojensa tai epäilystensä kanssa yksin. Jos omassa uskon elämässä on huolia tai ongelmia, yhdessä keskustellessa ne voivat normalisoitua ja saada suhteellisuutta. Lisäksi käsiteltyihin asioihin saadaan useita näkökulmia ja toisten hyvistä käytännöistä hoitaa esimerkiksi omaa uskoa, opitaan. (Góthoni 2014, 70.)

Hengellinen ohjaus toimii parhaiten pienessä ryhmässä, jossa on riittävästi erilaisuutta ja ihmisten välistä dynamiikkaa, mutta samalla myös riittävästi aikaa kunkin kokemuksille ja tarinalle (Maarala 2006, 183). Pieni ryhmä muotoutuu usein myös isoa ryhmää turvallisemmaksi. Turvallinen ryhmä nostaa ihmisen parhaat puolet esiin ja antaa jokaisen yksilön olla juuri sellaisia kuin he ovat. Hyvässä ryhmässä heikkoudetkin hyväksytään ja rohkeus kokeilla jotain uutta lisääntyy. Hyvä ryhmä mahdollistaa myös kipeiden asioiden jakamisen. Itsetunto vahvistuu

usein turvallisessa ryhmässä kun mahdollisuus kokea hyväksyntää, välittämistä ja arvostusta on läsnä. Mitä turvallisemmaksi ryhmä muuttuu, sitä useammalla ja syvemmällä tasolla voimme itseämme ilmaista. (Aalto 2000, 17.)

Turvalliseksi ryhmäksi kehittyminen vaatii aikaa ja ryhmän muodostumisessa voidaan nähdä erilaisia kehitysvaiheita. Bruce Tuckman esittää viisivaiheisen ryhmän kehittymisen mallin. Ensimmäinen vaihe on alkuvaihe, jossa ryhmän jäsenet tutustuvat toisiinsa ja hakevat omaa ryhmärooliaan. He myös huomioivat ryhmän johtajaa ja tämän odotuksia. Alkuvaiheessa saavutetaan usein yhteenkuuluvuuden tunne. (Niemistö 2004, 87.)

Toinen vaihe on kuohuntavaihe, ja sitä seuraa asettuminen. Kuohuntavaiheessa saattaa ilmentyä konflikteja joidenkin jäsenten välillä tai jopa vihastumista ohjaajaa kohtaan. Konfliktit kertovat yksilöitymisen tarpeesta. Kuohuntavaiheessa ryhmäläisten rohkeus esittää omia mielipiteitä myös lisääntyy ja toisten ajatuksiin tarttuminen kasvaa. Kolmannessa vaiheessa, asettumisessa, ryhmän jäsenet suostuvat toimimaan yhdessä ja hakemaan kompromisseja. He alkavat hyväksyä toistensa roolit ja ryhmähenki muodostuu. (Niemistö 2004, 87; Kopakkala 2005, 50.)

Neljäs vaihe on hyvän toiminnan vaihe, jolloin ryhmä on yksi kokonaisuus ja sen jäsenet yksilöitä, joilla on omat roolinsa. Ryhmä on tuottava, tehokas ja luova. Ryhmäläisten erilaisuutta osataan hyödyntää ja nähdä se rikkautena. Tässä vaiheessa ryhmä on muotoutunut kiinteäksi. Viimeinen vaihe on ryhmän lopetus, jossa ryhmä lopettaa perustehtävänsä. Ryhmäläiset kokevat ja jakavat tunteita, joita ryhmän päättäminen heissä herättää. Ryhmän muotoutumisen ei kuitenkaan tarvitse mennä täysin teorian kaavalla. Malli voi kuitenkin auttaa ymmärtämään joidenkin ryhmäilmiöiden normaaliutta. (Niemistö 2004, 87; Kopakkala 2005, 50.)

Ryhmän ohjaaja on tärkeällä ja isolla paikalla. Tärkeää on tuntee ryhmän muotoutumisen vaiheet sekä ryhmädynamiikkaa. Ryhmäohjaajalla on kaikki mahdollisuudet vahvistaa ryhmäläisten kokemusta hyväksytyksi tulemisesta. (Gothoni 2014, 70.) Alkavassa ryhmässä vuorovaikutus ja kiinnostus kohdistuvat vahvasti ryhmän ohjaajaan. Osallistujia kiinnostaa ohjaajan pätevyys, luotettavuus ja

se, minkälainen ohjaaja on ihmisenä. Ohjaajan antamat pienetkin hyväksynnän tai kielteisyyden osoitukset havaitaan tarkasti ja ne muokkaavat ryhmään syntyvää ilmapiiriä. (Kopakkala 2005, 63.)

5 SPIRITUALITEETTI

Spiritualiteetti tarkoittaa hengellisyyttä ja hengellistä elämää. Uskon harjoittamiseen ja uskossa elämiseen liittyvät kysymykset ovat sille keskeisiä. Spiritualiteetista puhutaan esimerkiksi rukouksen ja mietiskelyn yhteydessä, sekä silloin kun kuvataan ihmisen sisäistä uskonnollista elämää. Sen sisältö on paljolti uskonnollinen ja moraalinen, mutta ei aina, sillä kirjallisuudessa spiritualiteettia kuvataan usein myös uskonnosta tai kirkkokunnista osittain irrallisena ilmiönä. (Kotila 2003,13, 18,19.) Spiritualiteetista on kirjoitettu useita kirjoja, joissa osassa ei puhuta Jumalasta lainkaan (Ketola 2010, 141). Ihminen voi siis olla spirituaalinen olematta uskonnollinen tai uskonnollinen olematta spirituaalinen (Tirri 2004, 120).

Spiritualiteettiin voidaan yleisesti liittää kokemuksellisuus, konkreettiset tavat, joilla uskoa ilmaistaan ja toteutetaan, sekä historiallinen ja kulttuurinen erityisyys. Eri aikakausilla ja uskonnoilla liittyy spiritualiteettiin omat erityispiirteensä. Nykyaajan uskonnollisuuteen kuuluu piirteitä, jotka ovat johtaneet siihen, että uskonnollisuudesta puhuttaessa suositetaan spiritualiteetin käsitettä. (Ketola 2013, 144.) Spiritualiteetin lähtökohtana on tietoisuus, että sen arjen takana mitä me elämme, on jotain sellaista, joka antaa elämälle sen varsinaisen merkityksen (Kotila 2003, 18–19).

5.1 Kristillinen spiritualiteetti

Jumala loi aikojen alussa ihmisen omaksi kuvakseen ja kaltaisekseen. Syntiintankeemuksessa ihminen joutui eroon Jumalasta. Hän menetti Jumalan kaltaisuuden ja Jumalan kirkas kuva tahriintui. Paratiisista karkotusta seurasivat pelko ja häpeä, mutta myös sammumaton kaipuu takaisin Jumalan yhteyteen. Ihminen on luomisen perusteella tarkoitettu olemaan osallinen Jumalasta, ja pelastuksen päämääränä on Jumalan kuvan eheytyminen ihmisessä. (Ghiselli 2006,71.) Olennaista kristillisen spiritualiteetin kannalta on, että Jumala lähetti ainoan poi-

kansa maailmaan, joka kuoli jokaisen ihmisen syntien puolesta. Jeesuksen ylösnousemuksessa Jumala lähestyi kaikkia kansoja. Siksi me saamme lähestyä Jumalaa ja Jumala lähestyy meitä. (Juntunen 2003,43.)

Kristillisyydessä spiritualiteetti mielletään hengellisyyteen ja hengelliseen elämään, jossa uskon käytännön harjoittaminen toteutuu erityisesti muiden kristittyjen kanssa. Hengelliseen elämään voidaan messun lisäksi katsoa kuuluvan esimerkiksi hiljaisuus ja mietiskely, yhteys toisiin uskoviin, rukous- ja hartaushetket, hengellinen laulaminen sekä retriitit, Raamatun lukeminen ja rukous. Kristinuskossa spiritualiteetti korostaa hengellisen elämän, kasvun ja hengellisen havahutumisen merkitystä kirkossa. (Suomen evankelis-luterilainen kirkko i.a.a)

Hengellisen elämän ja sen hoitamisen lisäksi kristillinen spiritualiteetti viittaa myös ihmisen henkeen ja persoonalliseen Jumala-suhteeseen (Tuominen 2005, 35–36). Elämän hengellinen ulottuvuus koskee koko ihmistä sekä hänen elämänsä Jumalan yhteydessä ja toisten ihmisten kanssa. Spiritualiteetissa on kysymys kristityn havaittavissa olevasta Pyhän Hengen vaikuttamasta käyttäytymisestä. Spiritualiteetti on jokaisen henkilökohtainen ja sisäinen asia. Se on yksilöllistä rukousta ja yhteyttä Jumalan kanssa. (Raunio 2003, 13–14.)

5.2 Nuoren uskonnolliset kysymykset ja hengellinen kasvu

Hans Tuominen ajattelee, että jotta spiritualiteetti voisi vahvistua, on annettava kysellä ja ihmetellä elämän monimuotoisuutta ja salaisuutta. Hän myös toteaa, että nuori tarvitsee kasvuunsa toisia ihmisiä, ikätovereitaan ja aikuisen ohjausta. Hän tuo esiin, että kun aikuinen ohjaa nuorta, se on enemmän rinnalla kulkemista ja yhdessä etsimistä, ei manipulaatiota tai määrättyyn lopputulokseen päättymistä (Tuominen 2005, 40–41.) Petri Välimäki (2013, 258) täydentää ajatusta esittämällä, että hengellinen ajattelu ja oppiminen tapahtuvat suurelta osin itselle tärkeiden ihmisten ja oman uskonyhteisön toiminnasta ja opetuksesta havaintoja tehden.

Nuoruus on uskonnollisen herkkyyden aikaa ja usein jo nuoruudessa kysellään paljon uskonnollisista asioista. Samat kysymykset kulkevat mukana myös aikuisuudessa. Kysymykset käsittelevät Jumalan olemassaoloa ja persoonaa, ihmistä, elämäntarkoitusta sekä ihmisen ja Jumalan välistä suhdetta, sekä kärsimyksen ongelmaa. (Paananen 2008, 34.) Petri Ylenius kirjoittaa, että hengellinen kasvu on hidasta ilman muiden apua. Kun uskon elämä on alkuvaiheessa, tarvitaan usein tukea sen rakentamiseksi. Jos jäädään ilman tukea, uskon kasvu helposti pysähtyy. Sen sijaan muiden tuki ja ohjaus auttaa eteenpäin ja vahvistaa. (Ylenius 2011, 43–44.)

6 HENGELLINEN ELÄMÄ JA OMAN USKON HOITAMINEN

Kristityn elämään kuuluu olennaisesti oman uskonelämän hoitaminen ja siitä seuraa usein myös hengellisen elämän kasvua. Uskon elämää hoidettaessa puhutaan usein neljästä pöydänjalasta, jotka ovat rukous, Raamattu, seurakuntayhteys ja ehtoollinen. Jos yksikin näistä jaloista puuttuu, niin pöytä keikkuu. Rukous ja Raamattu ovat tärkeässä osassa kun puhumme Jumalalle ja kuuntelemme sitä, mitä Jumala meille haluaa puhua. Siihen liittyen on myös tärkeää ymmärtää, keitä me kristittyinä olemme ja mihin perustuu se, että saamme lähestyä Jumalaa ja se, että Jumala lähestyy meitä. Jokaisella ihmisellä on omanlaisensa jumalakuva, ja se vaikuttaa jokaisen ihmisen kohdalla siihen miten Jumala nähdään. Jos kuva on negatiivinen, se vaikuttaa automaattisesti siihen kuinka me lähestymme Jumalaa.

6.1 Kristillinen ihmiskäsitys

Kristillinen kasvatus pohjautuu kristilliseen ihmiskäsitykseen. Kristillinen ihmiskäsitys pitää sisällään ihmisen suhteen Jumalaan, sekä ihmisen vastuun elämästään ja teoistaan itselleen, toisille ja Jumalalle (Räsänen 2008, 287). Kristillisen ihmiskäsityksen pohjalla on se, että ihminen on Jumalan luoma, eikä olemassa sattumalta. Jokaisen elämä on Jumalan lahja, ja ihmisen arvo on annettu luomisessa. Sitä arvoa ei voi kukaan ottaa pois. Luotuna olemiseen liittyy keskeisesti myös se, että ihminen on luotu Jumalan kuvaksi, mieheksi ja naiseksi. Sukupuolisuuteen liittyvät asiat koskettavat ihmistä kaikilla osaa-alueilla, ja jos ihminen niillä tulee joko hyväksytyksi tai loukatuksi, sillä voi olla vaikutuksensa myös ihmisen jumalasuhteeseen. Jumalan kuvana oleminen sitoo ihmisen riippuvuuteen Jumalasta. (Kettunen 2013, 55–56.)

Toiseksi kristilliseen ihmiskäsitykseen kuuluu myös se, että ihminen on langennut ja syntinen. Synti sitoo ihmisen erossa olemiseen Jumalasta. Siksi elämässä on kärsimystä ja ihminen on rajallinen. Jumala on kuitenkin läsnä myös kärsimyksissä. (Kettunen 2013, 56.) Kolmantena kristilliseen ihmiskäsitykseen liittyvänä

asiana on se, että ihminen on lunastettu Jeesuksen kautta kaikesta pahasta ja synnistä ja sovitettu Jumalan kanssa. Sen todellisuudessa eläminen mahdollistaa ihmiselle identiteetin kehittymisen, johon luomistyö tähtää ja johon Jumalan kuvana oleminen kutsuu. Kristittyinä saa siis luottaa, että Jumala ei torju vaan ottaa ihmisen vastaan myös kaiken kärsimyksen ja rajallisuuden keskellä elävänä. Paavo Kettusen mukaan ihmisen jumalasuhte ja iankaikkinen elämä antavat syvimmän mielekkyyden ja päämäärän ihmisen elämälle. (Kettunen 2013, 57–58.)

6.2 Kristityn identiteetti ja itsetunto

Itsetunto on itsensä hyväksymistä ja luottamusta siihen, että on toisten hyväksymä. Se on rohkeutta olla oma itsensä ja hyväksyä vahvuutensa ja heikkouutensa. Hyvä itsetunto merkitsee tunnetta, että on arvokas ja että pitää omaa elämää tärkeänä ja ainutlaatuisena. Kristinusko tarjoaa paljon vahvaa ainesta ihmisen itsetunnon rakentamiseksi (Kinnunen 2008, 46, 58). Raamatussa puhutaan selkeästi siitä, miten Jumala loi ihmisen omaksi kuvakseen (1. Moos. 1:26), Jumala lunasti ihmisen (Room 5:8) ja ihminen on arvokasta Jumalan omaisuutta (Jes. 43:4). Raamattu puhuu siitä miten jokainen on ainutlaatuinen ihme (Ps. 139:13-14), ja ainutlaatuinen yksilö, josta hän iloitsee (Sef. 3:17). Raamatussa luvataan miten jokainen saa hyväksyä itsensä sellaisena kuin on (1. Kor. 15:10) ja Jumala hyväksyy meidät myös särkyneinä ja kipeinä (Jes 42:3, Jes.57:15) Ihminen on Jumalan kuva epäonnistuneenakin ja Jumala on uutta luova ja parantava Jumala (Jer. 17:14; Jer.33:6). Jumalan sana pysyy totena myös niinä päivinä kun meistä ei siltä tunnu.

6.3 Rukous osana jumalasuhdetta

Kun Jumala loi ihmisen, hän loi tämän omaksi kuvakseen (1. Moos 1:27). Jumalan kuvana oleminen merkitsee, että Jumala loi ihmisen dialogisuhteeseen kanssaan. Yhteydessä Jumalaan ihminen on syvimmillään sitä mitä on. Ihmisellä on kaikista luoduista ainoana oikeus keskustella Jumalan kanssa ja jolle Jumala pu-

huu. (Kettunen 2014, 56) Kun tutustumme toiseen ihmiseen, tarvitsemme yhteistä aikaa hänen kanssaan. Samoin kun haluamme tutustua ja kasvaa Jumalan tuntemisessa, se edellyttää riittävästi aikaa yhteydessä hänen kanssaan (Välimäki 2013, 232) Olennaista on huomata että Jumalakin puhuu, sillä se on olennainen näkökulma ihmisen rukouselämän kannalta.

Opettaessaan rukouksesta, Luther nosti esiin muutamia tärkeitä seikkoja. Isossa katekismuksessa (i.a) hän toteaa kehottaessaan meitä rukoilemaan, että Raamatussa Jumala on liittänyt rukoilemiseen myös lupauksiaan siitä, että hän myös vastaa kun me käännyimme hänen puoleensa. Lutherin mukaan ihmisiä tulee innostaa ja rohkaista rukoilemaan ja sanoo siitä näin:

Jokaisen meistä tulisi nuoruudesta lähtien tottua joka päivä rukoilemaan kaikkia tarpeitamme, mitä ikinä vain tunnemme.

Rukous on hengellisen elämän hoitamisen ydintä. Usein se ymmärretään vain sanallisena rukouksena tai hiljaisena keskusteluna Jumalan kanssa, ja käsitys rukouksesta jää yksipuoliseksi. (Tuominen 2005, 42.) Rukouksessa on kuitenkin kyse yhteydestä Jumalaan. Koska kyse on suhteesta, rukouksen ei tulisi olla ainoastaan rituaalinen tapa. Rukous on keskustelua taivaallisen Isämme kanssa. Kun pyydämme Jumalalta jotakin ja hän vastaa, suhteemme häneen vahvistuu. (Gumbel 2006, 64, 66.) Rukouksen ei ole tarkoitus olla uskonnollinen toimitus tai suoritus, sillä suorittaminen väsyttää ja alkaa tuntumaan kuivalta. Rukouksen perimmäinen tarkoitus on yhteys.

6.4 Jumalan Sanan merkitys hengelliselle elämälle

Jumala on puhunut meille poikansa Jeesuksen Kristuksen kautta (Hepr. 1:2) Parhaiten saamme tietoa Jeesuksesta Raamattuun kirjoitetun Jumalan ilmoituksen kautta (Gumbel, 2006, 82). Käsitys Jumalan Sanasta on usein kaventunut tarkoittamaan Raamatun kirjoitettua tekstiä ja Jumalan sanan ymmärtäminen on puolestaan tarkoittanut tämän tekstin antaman tiedon käsittämistä. Lutherin käsi-

tys asiasta on kuitenkin toisenlainen: Jumala puhuu Raamatun ja koko luomakunnan kautta. Kristillisen uskon Jumala on elävä ja puhuva Jumala, joka toimii jatkuvasti. (Raunio 2003, 108–109)

Arto Köykkä (2005, 65) kirjoittaa, että Raamatun henkilökohtainen lukeminen on hyvin tärkeää, sillä mitä enemmän Raamatun jakeet tulevat tutuksi, sitä enemmän ne jäävät elämään ja ovat mukana vaikeissakin elämäntilanteissa lohdutuksena ja voivat auttaa jaksamaan. Raamatussa on paljon henkilökertomuksia, joissa ihmiset itkevät, nauravat, epäilevät ja etsivät, kärsivät ja toivovat. Raamatunhenkilöt kyselevät aivan samoja kysymyksiä kuin tämän päivän nuoretkin. Raamatusta kuka tahansa voi löytää henkilön johon samastua, elämänohjeita, lohdutusta, toivoa, iloa ja ratkaisuja vaikeisiin elämän hetkiin ja sen, miten Jumala häntä rakastaa ja miten Hänellä on suunnitelma jokaista varten.

Koska Raamatun lukeminen on tärkeää, siihen liittyy myös muutama kompastuskivi, jotka saattavat viedä kiinnostuksen koko kirjaa, tai jopa koko omaa uskoa kohtaan. Suorituspainotteista ja väkinäistä Raamatun lukemista saattaa seurata harhakuvitelma siitä, että mitä paremmin tuntee Raamatun, sitä esimerkillisempi kristittykin on. Voi olla vaarana myös liian orjallinen uskonnollisuus, joka voi vahingoittaa myöhempää suhtautumista uskoon. Joskus ihminen saattaa myös kompastua lopunaikoihin ja hengellisiin kokemuksiin liittyvistä kohdista. (Köykkä 2005, 68.) Raamatun lukemisessa ei ole kyse vaatimuksesta, vaan hienosta mahdollisuudesta kuulla mitä Jumala tahtoo puhua ihmiselle henkilökohtaisesti (Välimäki 2013).

7 OPINNÄYTETYÖN VAIHEET

Opinnäytetyön tekeminen on ollut prosessi, jossa olen saanut kasvaa niin hengellisesti, kuin ammatillisestikin. Olen oppinut työskentelemään entistä paremmin itsenäisesti. Opinnäytetyön työstäminen on ollut palkitsevaa.

7.1 Opinnäytetyön tavoitteet

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on ollut kuvata mitä on hengellinen matkakumppanuus ja hengellinen ohjaus, sekä tuottaa näihin teemoihin liittyen Kansan Raamattuseuran nuorisotyön tilaamaa materiaalia. Materiaalin suurimpina tavoitteena on ollut antaa ideoita ja välineitä hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseen ja olla tukemassa nuorten hengellistä kasvua. Tavoitteena on ollut luoda mahdollisimman monipuolinen ja sovellettavissa oleva materiaali. Valmiin materiaalin olen halunnut alusta asti soveltuvan säännöllisiin kokoontumisiin pienen ryhmän kanssa, jossa jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi ja rohkaistua tuomaan omia ajatuksiaan esille. Tämän lisäksi halusin materiaalin soveltuvan osittain myös leirikäyttöön ja nuorten iltoihin.

7.2 Opinnäytetyöprosessin kuvaus

Syksyllä 2014 esittelin opinnäytetyön ideapaperin seminaarissa. Aiheeksi oli tuolloin muotoutunut tutkimus siitä, miten hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta on seurakunnissa toteutettu. Yhteistyökumppaniksi oli valikoitunut Hengen uudistus kirkossamme ry. Seminaarissa sain rakentavaa palautetta, ja jouduin täydentämään ideapaperiani.

Keväällä 2015 hain harjoittelupaikkaa Kansan Raamattuseuran nuorisotyöstä, ja sieltä kysyttiin voisinko tehdä jonkinlaista materiaalia hengelliseen matkakumppanuuteen liittyen. Aihe tuntui hyvältä, ja pian esittelinkin ideapaperin uudesta aiheesta. Kun se hyväksyttiin, aloin työn touhuun. Osa teoriapohjasta kävi yhteen ensimmäisen aiheeni kanssa, joten pääsin hyvään vauhtiin. Hieman myöhemmin

keväällä esittelin myös opinnäytetyösuunnitelmani. Sen hyväksytyksi saaminen edellytti teoriapohjan laajentamista. Samaan aikaan tein yhteistyösopimuksen Kansan Raamattuseuran kanssa.

Teoriapohjan luominen oli edellytys materiaalin luomiselle. Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä minulle luvattiin mahdollisuus testata joitakin osia tuottamistani materiaalista. Tukea materiaalin suunnitteluun sain Hengen uudistuksen työntekijältä Johanna Sandbergilta, joka oli myös alkuperäinen yhteistyötahoni. Hengelliseen ohjaukseen liittyvää ajatusprosessia tuki Vuosaaren seurakunnan pastori Antti Pesonen, joka on itse perehtynyt hyvin hengelliseen ohjaukseen ja matkakumppanuuteen. Samat ihmiset olivat antamassa aina ajoittain palautetta työstäni ja kommentoimassa, mihin suuntaan se heidän mielestään on menossa. Myöhemmässä vaiheessa esittelin työtäni myös Kotiryhmäverkoston toiminnanjohtajalle Petri Patroselle. Kotiryhmäverkosto oli Antti Pesosen vuonna 2006 hengellistä matkakumppanuutta käsittelevän opinnäytetyön yhteistyötaho ja tekemistäni materiaalista oltiin kiinnostuneita myös siellä.

Teoriapohjan laajetessa aloin suunnittelemaan myös materiaalia. Teoria toimi ajatteluni apuvälineenä. Elokuussa 2015 sekä teoria että osa materiaalista alkoi olla koossa. Syyskuussa testasin yhtä osaa materiaalistani Kansan Raamattuseuran k17-illassa ja totesin sen melko toimivaksi. Työn osan esittelin seminaarissa viikon kuluttua ensimmäisestä testauksesta ja siitä kahden viikon kuluttua testasin vielä toista materiaalin osaa. Kahdesta testikerrasta keräsin suullista palautetta, sillä se sopi parhaiten k17-illan konseptiin.

Lähes valmiin materiaalin lähetin Kansan Raamattuseuran nuorisotyön tekijöille pyytäen palautetta ja kehittämissuhteita. Nuorisotyön tiimin lisäksi halusin palautetta myös Hengen uudistuksen Johanna Sandbergilta, joka koki työni aiheen tärkeäksi alusta asti, sekä Vuosaaren seurakunnan pastorilta, Antti Pesoselta, joka on perehtynyt hengelliseen ohjaukseen oman työnsä ohessa. Aikataulullisista haasteista johtuen en saanut testattua koko materiaaliani. Siksi työntekijöiden antama palaute oli erityisen tärkeää.

Luovutin opinnäytetyön esitarkastukseen 26.10. ja esittelin sen julkistamissemiinaarissa 4.11. Valmiin opinnäytetyön luovutin 23.11.2015. Tarkoitukseni on antaa materiaalini Kansan Raamattuseuran nuorisotyön käyttöön ja julkaista se Theseus-opinnäytetyötietokannassa. Aion tarjota työtäni Hengen uudistus ry:n työvälineeksi ja tulee löytymään mahdollisesti Hengen uudistuksen materiaali-pankista. Tämän lisäksi Lappeenrannan seurakunnan nuorisotyöntekijä on ollut kiinnostunut tuottamastani materiaalista. Kotiryhmäverkostossa on myös alustavasti puhuttu, että toteuttaisin hengellisen matkan nuorten kanssa keväällä 2016 valmiin materiaalin pohjalta. Olen varma, että materiaali tulee palvelemaan myös minua tulevassa työssäni.

7.3 Teoria käytännöksi

Teorian työstäminen oli erittäin keskeinen osa prosessia. Ilman tukevaa teoriapohjaa olisi ollut mahdotonta lähteä luomaan materiaalia, joka olisi palvellut tarkoitustaan. Työni tarkoitus on ollut tehdä hengellisen matkakumppanuuden mahdollistava materiaali kristillisen nuorisotyön käyttöön. Tästä johtuen minun on täytynyt miettiä, mikä on hengellisen matkakumppanuuden ja hengellisen ohjauksen teorian merkitys materiaalini kannalta, sillä usein hengellinen ohjaus liitetään jopa vuosia kestävään, yhdessä tehtävään matkaan. Nuorisotyöhön sovellettuna aikajänne on käytännön syistä lyhempi. Näen kuitenkin mahdollisena sen, että tiivis porukka, joka on saanut käsitellä tärkeitä hengellisiä asioita yhdessä, voisi jatkaa yhteistä matkaa myös ilman säännöllistä hengellistä ohjaustilannetta. Ei tarvitse ajatella, että hengellisiä asioita voidaan jakaa ainoastaan materiaalin puitteissa kahdeksan kertaa. Ryhmä voi jatkaa tapaamisia myös materiaalin käsittelyn jälkeen. Näin ryhmän yhteinen matka olisi pidempi ja hengellinen matkakumppanuus voisi toteutua parhaalla mahdollisella tavalla.

Teoriassa olen käsitellyt hengellistä matkakumppanuutta ja hengellistä ohjausta. Ajattelen, että nuoret, jotka kokoontuvat yhteen tämän materiaalin äärelle, ovat toisilleen hengellisiä matkakumppaneita. He saavat jakaa ja oivaltaa asioita yhdessä ja rohkaista myös toisiaan. Näen ryhmän ohjaajan roolin sekä hengellisenä ohjaajana, mutta myös matkakumppanina. Ohjaajana siinä mielessä, että ohjaaja

mahdollistaa nuorten keskinäisen matkakumppanuuden syntymisen. Ohjaaja on ohjaamassa ja viemässä keskustelua eteenpäin, herättämässä ajatuksia, ohjaamassa harjoituksia ja mahdollistamassa yhteisen hiljentymishetken. Matkakumppanin ulottuvuus toteutuu siinä, että ohjaajan roolissa pääsee myös jakamaan nuorille omia ajatuksia ja kokemuksia sekä tuomaan nuorten keskusteluun myös oman näkökulmansa.

Materiaalia käsitellään ryhmässä. Tarkoituksena ei ole niinkään opettaa nuoria, vaan antaa heille välineitä hiljentyä arjessa ja kohdata Jumalaa päivittäisessä elämässä tuoden uskon osaksi arkea. Se, että usko siirtyy arkeen ja mukaan varhaisaikuisuuteen, on tärkeää nuorten aikuisten seurakunnassa pysymisen kannalta

Materiaalin aiheiksi valikoituivat Jumalan isyyteen, Jumalan lapseuteen, Jeesukseen, Raamattuun, rukoukseen, Jumalan johdatukseen, elämän haasteisiin ja kristittyinä arjessa elämiseen keskittyvät teemat. Aiheista rukous ja Raamattu olivat selkeimmät aihevalinnat. Ne nousivat esiin sekä Kauppisen ja Piekkarin (2012) opinnäytetyöstä, Taljan ja Vörlinin (2014) opinnäytetyöstä sekä Kansan Raamattuseuran nuorisotyön tiimistä. Myös teoria tuki näiden aiheiden valintaa. Teorian valossa rukouselämää ja Raamatun lukua pidetään hengellisen ohjauksen ja hengellisen kasvun kannalta keskeisinä aiheina.

Teoria osoitti, että on tärkeää ymmärtää, keitä olemme kristittyinä ja mihin perustuu se, että saamme lähestyä Jumalaa ja se, että Jumala lähestyy meitä. Jotta tämä ymmärrys voisi välittyä, valitsin materiaaliin Jumalan isyyttä ja lapseutta käsitteleviä teemoja. Muut aiheet valikoituivat ensisijaisesti nuorisotyön tiimin ajatusten pohjalta, mutta esimerkiksi Jumalan johdatus oli koettu hyväksi ja tärkeäksi aiheeksi myös Taljan ja Vörlinin (2014) opinnäytetyössä.

Tuottamani materiaali sisältää yhteistä pohdittavaa ja toiminnallisia harjoitteita. Harjoitteet on koottu osittain hengellisestä kirjallisuudesta ja osittain hyväksi koetuista harjoituksista, joita on toteutettu aikaisemmin eri seurakunnissa. Osa harjoituksista on omia sovelluksiani aiemmin joissain yhteyksissä törmäämiini harjoituksiin, ja osa jonkun toisen kanssa käydyn keskustelun ja pohdinnan tulosta.

Pohdinnallisen osuuden ja toiminnallisten harjoitteiden lisäksi jokaisen kerran materiaali haastaa arjen kristillisyyteen sekä ihmisten kohtaamiseen ja rakastamiseen. Lähimmäisen rakastaminen oli yksi Jeesuksen tärkeimmistä opetuksista jota hän eli todeksi elämässään.

Yhdessä käytävä keskustelu on tärkeä osa spiritualiteetin vahvistumista ja uskossa kasvamista. Tätä ajatusta tuki teoria. Myös Kansan Raamattuseuran nuorisotyön tiimi yhdisti hengelliseen matkakumppanuuteen keskustelun, jakamisen, tukemisen, rohkaisun ja löytämisen. Nuorten kanssa työskennellessä ei tule unohtaa toiminnallisuutta. Toiminnallisuus tukee oppimista, ja pitää mielenkiintoa yllä. Opinnäytetyössään Talja ja Vörlin kertoivat liittäneensä toiminnallisuutta käsittelemiinsä aiheisiin toteuttamallaan leirillä. Toiminnallisuus aiheita käsitellessä koettiin tärkeäksi. Tästä johtuen olen halunnut jokaiseen kertaan sisällyttää toiminnallisia harjoituksia. Myös omien kokemusteni mukaan nuoret kaipaavat myös aktiivista tekemistä, sillä kaikki eivät ole välttämättä kovin keskustelevaa ihmistyyppiä. Sen sijaan he oppivat ja oivaltavat paremmin muilla tavoilla.

Jokaisen kerran jälkeen olen ajatellut hiljentymisen olevan tärkeää, ja siksi materiaalissa on myös ideoita hiljentymisen toteuttamiselle. Aikaisemmissa opinnäytetöissä nousi esiin, että yhdessä hiljentymisen arjen keskellä on mielekäästä. Sen tärkeys nousi esiin myös teorian kautta. Hiljentymisen kuuluu hengellisen ohjauksen perinteeseen, joten hiljentymisen osana materiaalia tuntui luontevalta. Hiljentymisen on tärkeä osa Jumalan kohtaamista kaikissa uskonnoissa.

8 MATERIAALIN KÄYTTÖ

Materiaalini on laadittu erityisesti tukemaan Kansan Raamattu seuran yli 17-vuotiaille tarkoitettua k17-toimintaa. Se ei ole kuitenkaan sidoksissa siihen, vaan sitä on mahdollisuus käyttää myös muualla. Hengellisen matkakumppanuuden teemat ovat vielä suhteellisen tuoreita Suomen kirkossa, ja materiaalia matkakumppanuuden toteuttamiseksi on vielä vaikea löytää. Tämä materiaali voi olla yksi keino hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseen.

On hyvin mahdollista, että hengellisen matkakumppanuuden ryhmä muodostuu ihmisistä, jotka jo tuntevat toisensa seurakunnasta, ja voivat olla jopa hyviä ystäviä keskenään. Jos näin ei ole, olen huomionut ryhmän kehittymisen vaiheet materialin suunnittelussa niin, että se sisältää myös harjoituksia, joita voi tehdä koko ryhmän kanssa. Kun ryhmä toimii yhdessä, se myös vahvistuu ja luottamus toisiin kasvaa.

8.1 Materiaalin Testaus

Materiaalini koostuu kahdeksan kerran materiaalista. Ensimmäinen kerta painotuu tutustumiseen ja Jumalan merkityksen omassa elämässä pohtimiseen, seuraavat kerrat käsittelevät Jumalan lapseutta, Jeesusta, Raamattua, Rukousta, Jumalan suunnitelmia, Elämän haasteita ja vaikeuksia, sekä kristittynä elämistä. Kansan Raamattuseuran nuorisotyö tarjosi mahdollisuutta testata materiaalia kahdessa k17-illassa. Testatut kokonaisuudet käsitelivät Jumalan lapsena olemista ja rukousta.

Jumalan lapseutta käsittelevä materiaali pääsi testaukseen syyskuun alussa syksyn ensimmäisessä k17-illassa. Koska oli tiedossa, että emme ehtisi käsitellä koko materiaalipakettia, valitsimme nuorisotyöntekijän kanssa aiheista sen, joka meistä tuntui kaikista sopivimmalta. Paikalla oli 9 nuorta. Kun kaikki olivat saapuneet paikalle, lattialle levitettiin kuvakortteja, joista jokainen sai valita ensin kuvan, joka kuvaa omia kuulumisia. Toinen valittu kuva kertoi siitä, mitä ajatuksia Jumalan lapsena oleminen heissä sillä hetkellä herätti. Lämmittelyn jälkeen siirryimme

itse aiheeseen. Raamatunkohtia käsittelemällä keskustelimme siitä, mitä Jumalan lapsena olo merkitsee. Alustuksen raamatunkohdat ja ajatukset kävivät hyvää vuoropuhelua pohdittavien kysymysten kanssa. Materiaalin Jumalan lapsena-osio sisältää kolme harjoitusta, joista valitsin kirjeen kirjoittamisen. Nuorilla oli pieni hetki aikaa kirjoittaa itselleen kirje annettujen ohjeiden mukaan. Tehtävän jälkeen sen herättämät ajatukset purettiin ja lopuksi hiljennettiin yhdessä.

Toinen testaukseen päätynyt materiaali käsitteli rukousta. Rukous-teema valikoitui aiheeksi nuorten toiveiden perusteella. Ensimmäisessä k17-tapaamisessa nuoret saivat tuoda esiin aiheita, joita halusivat syksyn aikana käsiteltävän ja kuunteleva rukous nousi heidän toiveistaan. Materiaalia testattiin lokakuun alussa. Paikalla oli 7 nuorta, joista kovin moni ei ollut paikalla edellisellä kerralla. Kuulumisten jälkeen alkulämmittelyä tehtiin draaman muodossa. Lämmittelyn jälkeen keskustelimme rukouksesta Raamatun kohtien avulla ja pohdimme niistä nousevia ajatuksia. Nuoret saivat olla rohkaisemassa toisiaan esimerkiksi kertomalla omista tavoistaan rukoilla sekä jakamalla omia rukousvastauksia. Keskustelun jälkeen jakaannuimme kolmen hengen ryhmiin ja toteutimme kuuntelevaa rukousta. Lopuksi purettiin siihen liittyviä ajatuksia ja kokemuksia. Hiljentymiseen ei jäänyt enää aikaa.

Koska materiaali on suunniteltu niin, että se on sovellettavissa myös nuorteniltoihin ja leireille, yhtä materiaalin harjoitusta testattiin nuortenillassa, toista harjoitusta nuorten leirillä ja sen lisäksi nuorten leirin opetukseen kokosin materiaalin haasteita esimerkiksi siitä, miten toteuttaa käytännön kristillisyyttä arjessa.

Nuortenillassa testattava harjoitus oli Jumalan lapsena- teeman alta ”Minä olen ihme” -vihko (kts. liite 1, teema 2). Jokainen nuori sai muutaman paperin, jonka niittasi vihkoksi. Vihko tehtiin annettujen ohjeiden mukaan opetuksen ohessa, ja jokaiseen kohdan tekemiseen annettiin muutama minuutti aikaa. Nuorten leirillä teimme Raamattu-aiheen alta raamatunlause-magneetteja (kts. liite 1, teema 4).

8.2 Arviointi ja palaute

Vaikka materiaali on suunnattu noin 17–19-vuotiaille k17-toimintaan osallistuville, Kansan Raamattuseuran nuorisotyössä se ei palvele täysin sellaisenaan, sillä k17-tapaamiset pyörivät nuorten omien toiveiden pohjalta, eikä niinkään ohjaajista käsin. K17-porukka ei ole täysin vakiintunut, vaan jokaisessa illassa nuoret vaihtuvat. Tätä en osannut huomioida suunnitellessani materiaalia, sillä kevään harjoittelun aikana, jolloin materiaalia työstin, asiaa ei tuotu esille.

Kahden materiaalikokonaisuuden testauksen yhteydessä sain palautetta suullisesti. Ratkaisu suullisen palautteen keräämisestä kirjallisen palautteen sijasta tehtiin sillä perusteella, että se tuntui k17-iltaan luonnollisimmalta ja toimivammalta tavalta kerätä palautetta. Palaute osoitti, että kierrokset, joissa jokainen saa jakaa jotain, ovat nuorille tärkeitä ja he kokivat saavansa sitä kautta kontaktipintaa myös vieraampiin ihmisiin. Toisten ajatusten kuuleminen ja omien ajatusten jakaminen ovat nuorille tärkeitä.

Palautteesta nousi, että Jumalan lapsena-aihe koettiin tärkeänä aiheena. Nuoret sanoivat, että heidän oma tietonsa aiheesta syveni. He kokivat, että oli hyvä miettiä mitä Jumalan lapsena oleminen tarkoittaa. Harjoituksena tehty kirjeen kirjoittaminen sai pääosin positiivista palautetta. Se koettiin kivana, ja eräs nuori kommentoi, että siitä tuli hyvä mieli. Kahdelle nuorelle kirjeen kirjoittaminen oli vaikeaa. He eivät saaneet kirjeen kirjoittamisesta kiinni. Tämä osoitti, että harjoitusten on hyvä olla erilaisia, sillä myös nuoret ovat erilaisia. He tarvitsevat erilaisia asioita. Toiset ovat käytännöllisiä, toiset teoreettisia ja kiinnostuneet tieteellisemmistä asioista.

Rukousta käsittelevä materiaali toimi myös hyvin. Osa nuorista jakoi rohkeasti omia kokemuksiaan ja ajatuksiaan rukoukseen liittyen, ja muiden oli helppo osallistua keskusteluun nyökkäilemällä, ja jatkamalla edellisiin kommentteihin omia näkemyksiään. Kokemusten jakamisen ohella luimme Raamatusta rukoukseen liittyviä kohtia, josta jokainen avasi rukouksesta hieman uutta näkökulmaa. Lo-

puksi tehty kuunteleva rukous koettiin ”mahtavaksi”. Lähes jokainen koki saaneensa siitä rohkaisua. Palaute jäi suppeaksi, mutta kokonaisuus koettiin hyvänä.

Nuortenillassa käytetty harjoitus ”Minä olen-vihko” toi mukavaa toiminnallisuutta opetukseen ja toimi myös suuren ryhmän kanssa. Suurin osa nuorista jaksoi keskittyä vihon tekemiseen, mutta joukkoon mahtui myös muutamia, joiden keskittyminen ei riittänyt itsenäiseen tekemiseen.

Nuorten leirillä tehtiin raamatunlause-magneetteja askartelukanavassa. Nuoret kokivat magneettien askartelun rentouttavaksi ja mukavaksi puuhaksi. Magneettien tekoon oli varattu 1,5 tuntia, ja magneetit tarvitsivat juuri sen verran aikaa. Tässä ajassa nuoret ehtivät tehdä yhdestä kolmeen magneettia. Raamattu-osion harjoituksena se ei toimi täydellisesti, mikäli käytettävissä ei ole esimerkiksi kolmea tuntia, sillä myös yhteiselle pohdinnalle ja keskustelulle on tärkeää varata aikaa. Läheskään kaikki nuoret eivät lopulta liimanneet tekeleensä taakse magneettia. Suositumpaa oli jättää magneetti laittamatta, ja ottaa oma tekele esimerkiksi kirjanmerkiksi oman Raamatun väliin tai sinitarralla kiinnitettäväksi omalle seinälle. Näiden havaintojen pohjalta muokkasin kyseistä harjoitusta.

Muokkasin materiaaliani jonkin verran saamani palautteen ja omien havaintojeni pohjalta. Palautetta sain niin työelämästä kuin myös opinnäytetyöseminaarista. Esitellessäni materiaalia työntekijöille, sain palautetta siitä, että monet materiaalin kysymyksistä olivat suljettuja. Tämän huomasin myös ensimmäistä kertaa materiaalia testatessa, sillä suljetut kysymykset eivät tuottaneet hedelmällistä keskustelua. Muokkasin kysymyksiä avoimiksi, jotta niistä nouseva keskustelu voisi olla antoisaa. Seuraavalla kerralla keskustelu sujuikin jo paljon helpommin. Nuorisotyöntiimistä nousseen palautteen perusteella poistin materiaalista huonosti muotoiltuja ja irrallisia ajatuksia ja pyrin luomaan yhtenäisempää ja selkeämpää harjoitusten kokonaisuutta.

Kansan Raamattuseuran nuorisotyöntiimi kommentoi työtäni mielenkiintoiseksi, teoriaa monipuoliseksi, ja kokonaisuutta hyvin käyttökelpoiseksi. Kertojen läm-

mittely-osuudet, alustus, pohdintakysymykset, harjoitukset ja haasteet muodostavat heidän mielestään jokaisessa aiheessa hyvän kokonaisuuden. Kommentteista kävi ilmi, että suunniteltujen kokoontumisten sisältö ja rakenne ovat monipuolisia. Vuosaaren seurakunnan pastori, Antti Pesonen, antoi nuorisotyöntiimin lisäksi palautetta sekä teoriaosuudesta, että itse materiaalista. Hänen mukaansa olin onnistunut määrittelemään hienosti hengellisen ohjaajan ja matkakumppanuuden eron. Hän piti tärkeänä sitä lähestymistapaa, että materiaali voi innostaa nuoria itse toimimaan hengellisinä matkakumppaneina ja tämän materiaali Pesosen mielestä mahdollistaa hyvin. Materiaaliin Pesonen antoi muutaman käytännöllisen vinkin, jotka lisäsin materiaaliin. Hän myös totesi, että jotkin harjoitteista sopivat aivan hyvin myös aikuisille.

9 POHDINTA JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöprosessi on ollut minulle antoisa ja kasvattava projekti. Työtä tehdessä olen saanut tutustua kymmeniin mielenkiintoisiin kirjoihin ja saanut oppia niistä paljon myös itse. Prosessi itsessään on ollut minulle hengellinen matka. Työtä tehdessäni olen kokenut kasvaneeni kirkon työntekijänä. Tietoni ja ymmärrykseni ovat laajentuneet. Opinnäytetyön aihe on ollut itsessään erittäin motivoiva ja koko prosessin ajan olen ollut itse innostunut aiheesta.

9.1 Tavoitteiden saavuttaminen

Saavutin mielestäni asettamani tavoitteet kiitettävästi. Olen mielestäni kuvannut hyvin laajojen lähteiden valossa sen, mitä on hengellinen ohjaus ja hengellinen matkakumppanuus ja luonut teoriaa apunani käyttäen hyvän materiaalipaketin, joka on sovellettavissa monenlaiseen käyttöön. Materiaalipaketti antaa mielestäni hyvän työvälineen hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseksi. Opinnäytetyöprosessin aikana hengellistä matkakumppanuutta ei ehditty toteuttaa, sillä se on usean kuukauden pituinen prosessi. Tästä johtuen sitä, mahdollistaako materiaali todella hengellisen matkakumppanuuden syntymisen, ei voida varmasti sanoa. Mielestäni materiaalissa on kuitenkin kaikki potentiaali sen syntymiseen. Materiaalissa käsiteltävät aiheet mahdollistavat monipuolisesti useiden uskoon liittyvien asioiden esiin tuomisen ja niistä keskustelemisen ja pohtimisen. Yhtenä tavoitteena työllä on ollut tukea nuorten hengellistä kasvua. Tätä spirituaaliteettia tukee kristittyjen keskinäinen oleminen, jakaminen, lukeminen ja rukoukset. Tämän materiaali mahdollistaa hyvin.

Nuoret seurakuntalaisina-kehittämisasiakirjassa todetaan, että seurakunnissa ei juuri vahvisteta viemään evankeliumia eteenpäin lähiympäristössään. Evankeliumin välittäminen kuuluu kuitenkin kaikille, myös nuorille. Asiakirjan mukaan nuoret tulisi nähdä lähetystyöntekijöinä omilla elämän alueillaan ja heitä tulisi kannustaa siinä. (Kirkkohallitus 2012, 15). Materiaalin haasteet rohkaisevat mie-

lestäni kristillisen uskon elämistä todeksi seurakunnassa. Evankelioinnin ei tarvitse aina olla kaduilla Jeesuksesta puhumista tai lähetystyöntekijäksi lähtemistä. Evankeliumia voi välittää omassa arjessa omalla käytöksellään ja valinnoillaan usein tehokkaammin kuin sanoilla. Materiaali voi siis parhaimmillaan vahvistaa nuoren spiritualiteettia ja vastata seurakuntien haasteeseen nuorten vahvistamisesta evankeliumin eteenpäin viemiseksi.

Koko opinnäytetyö valmistui hyvässä aikataulussa, enkä joutunut aikataulun painaessa istumaan pitkiä iltoja koneen ääressä. Pitkä ja hidas prosessi mahdollisti asioiden tarkastelun useista näkökulmista, säännöllisen ajatusten vaihtamisen, ja aina ajoittain oman tekstin tarkastelun tuoreilla silmillä. Teoreettisen taustan muodostaa riittävä määrä lähdekirjallisuutta.

Monet materiaalia selanneet ja lukeneet antoivat siitä erittäin positiivista palautetta. Muutamat kirkon töissä työskentelemättömät henkilöt kiinnostuivat materiaalistani niin, että kuvittelivat voivansa vaihtaa alaa käyttääkseen materiaaliani. Kehuja monipuolisuudesta ja käytännöllisyydestä tuli paljon. Positiivinen vastaanotto eri tahoilta osoitti minulle, että olen onnistunut luomaan materiaalin, jota monien voisi olla mielekästä käyttää. Myös alkuperäinen toiveeni siitä, että valmista materiaalia voisi osittain käyttää myös aikuisten parissa, toteutui.

9.2 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Tämä opinnäytetyö on tehty kristilliselle järjestölle kristillisistä näkökulmista käsin. Materiaalissani on selkeästi painottunut hengellisyys, joka korostaa henkilökohtaista uskoa. Yhteistyötahojen odotukset ja niiden edustama hengellisyys on vaikuttanut siihen, mistä näkökulmasta olen materiaalia lähtenyt rakentamaan. Kansan Raamattuseuran edustama spiritualiteetti kiteytyy sanoihin: ”Elämme armosta, kerromme Jeesuksesta”. Kristillisen elämän hoitaminen nähdään tärkeänä, samoin kristittyinä eläminen. Tästä yksi esimerkki on Kansan Raamattuseuran L10t-elämäntapavalmennus, jonka tarkoituksena on tarjota vastauksia siihen, miten elää Jeesuksen seuraajana tavallisen arjen keskellä. Hengen uudistus

kirkossamme ry puolestaan haluaa olla lähettämässä ja varustamassa seurakuntia ja seurakuntalaisia jatkuvaan hengelliseen uudistumiseen. Hengen uudistus on edustaa karismaattista luterilaisuutta ja korostaa Pyhän Hengen, armolahjojen, rukouksen ja yhteyden merkitystä niin kristillisten kirkkojen ja yhteisöjen kuin myös yksittäisten ihmisten elämässä.

Teoriapohjaan olen pyrkinyt saamaan mahdollisimman paljon mukaan erilaisia näkökulmia, kirjoittajia ja tuoreita lähteitä. Olen pyrkinyt siihen että opinnäytetyö voisi olla kaikin puolin luotettava. Kirjallisuutta valitessani olen pyrkinyt katsomaan minkälaista hengellisyyttä ne edustavat, ja sopivatko ne lähteiksi työhöni vai eivät. Samoin olen pyrkinyt siihen, ettei lähdeluettelossani olisi liian vanhaa kirjallisuutta. Olen keskustellut joistakin teologisista näkökulmista eri työntekijöiden kanssa ja yrittänyt luoda materiaalin niin, ettei aihetta pohjustavaa teoriaa olisi liikaa, vaan pääpaino saisi olla nuorten keskinäisellä pohdinnalla. Olen pyrkinyt jättämään nuorten omaksi osuudeksi mahdollisimman paljon. Tällöin hengellisen ohjaajan rooli on juuri se, mitä Jussi Holopainen toteaa: Ohjaaja tekee tilaa Jumalan ja ohjattavan kohtaamiselle. Tärkeää ei ole se, että ohjaaja puhuu, vaan että Jumala saa puhua. (Holopainen 2008, 370.)

Hengelliset asiat ovat ihmiselle herkkiä, ja niiden äärellä on mahdollista vahingoittaa ihmistä monella tavalla käyttämällä hengellistä väkivaltaa. Olen pyrkinyt siihen, että luomani materiaali ei pakottaisi ketään ajattelemaan tietyllä tavalla, eikä hengellinen suorittaminen veisi aiheisiin liittyvää kiinnostusta ja intoa pois. Ryhmän vetäjän on tärkeä tiedostaa hengellisen ohjauksen ja matkakumppanuuden eettiset ulottuvuudet, jotta minkäänlaista vahingoittamista ei tapahtuisi. Tämän vuoksi olen tuonut hengellisen ohjauksen eettisiä periaatteita työni teoriassa esille.

Eräs luotettavuuteen vaikuttava seikka on se, Kansan Raamattuseuran työntekijätiimissä tapahtui paljon muutoksia sinä aikana kun tein opinnäytetyötäni. Ajattelen tämän seikan olevan yksi tekijä siinä, että materiaalipakettia testatessani en kertonut sen olevan osa hengellisen matkakumppanuuden mahdollistavaa materiaalia. Toteutin illan minulle täysin vieraan työntekijän kanssa, mikä vaikutti siihen, että olin myös hieman epävarma. En ollut keskustellut materiaalistani kovin

paljon kyseisen työntekijän kanssa. Ajattelin myös, että testauksessa kyse ei ollut varsinaisesta matkakumppanuuden toteuttamisesta, vaan materiaalin toimivuuden testaamisesta. Tästä huolimatta mietin jälkeinpäin, että olisin voinut mainita ainakin k17-illoissa testattavan materiaalin olevan osa hengellisen matkakumppanuuden mahdollistavaa materiaalia. Tällöin olisin voinut luontevasti kerätä myös kirjallista palautetta nuorilta, jolloin palaute olisi ollut kattavampaa ja laajempaa.

9.3. Opinnäytetyö ammatillisuuden vahvistajana

Opinnäytetyön aikataulu on motivoinut minua itsenäiseen työskentelyyn, sillä tiesin alusta asti, että tehtävää on paljon. Teorian kirjoittaminen oli prosessissa helppoin vaihe, vaikka senkin kanssa sain välillä miettiä pääni puhki siitä, mitä seuraavaksi kirjoittaisin ja mistä näkökulmasta. Prosessin aikana olen joutunut pohtimaan erityisesti hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta monesta näkökulmasta, ja miettimään niiden eroja ja yhtäläisyyksiä. Käyttämäni lähdeaineisto pohtii hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta monesta näkökulmasta. En tarkastele aihetta vain yhdenlaisen hengellisyyden näkökulmasta vaan olen ottanut huomioon useiden tunnettujen kirjoittajien näkökulmia. Olen oppinut paljon uutta niin hengellisestä ohjauksesta, matkakumppanuudesta kuin myös muista teoriassa käsiteltävistä aiheista. Monet ajatukseni ovat selkeytyneet näihin aiheisiin liittyen.

Materiaalin suunnittelu sujui joiltakin osin hyvin, mutta suurimmaksi osaksi sen kokoaminen oli haastavaa. Vaadittiin useita kirjoja ja monta ajatustenvaihtoa toisten ihmisten kanssa, jotta sain jalostettua omia ajatuksiani materiaaliin kelpaaviin muotoihin. Välillä kaipasinkin ihmistä, jonka kanssa olisin saanut kulkea tämän prosessin kokonaisuudessaan läpi. Oivalsin miten tärkeää on jotain uutta luodessa keskustella omasta tuotoksesta muiden kanssa. Toisten näkökulmien kartoittamisessa on kyse kaikessa luomisessa ja suunnittelussa. Pääosin olen materiaaliin tyytyväinen. Materiaalin heikkous on kuitenkin se, että tieteelliselle ja teoreettiselle ihmiselle, joka mieluummin lukee kuin oivaltaa keskustellen, materiaali ei

toimi parhaalla tavalla. Materiaali palvelee parhaiten heitä, jotka tykkäävät pohtia, keskustella, ajatella ja jakaa.

Opinnäytetyöprosessin aikana itsenäinen työskentely on tullut tutuksi ja paljon aikaisempaa helpommaksi. Itsenäisen työskentelyn tärkeys korostuu mielestäni kirkon nuorisotyön ohjaajana, jolloin työaika on työajatonta ja työn tekemistä ja siihen liittyvää ajankäyttöä on tärkeä pystyä hallitsemaan. Olen oppinut myös rajaamaan omaa tekemistäni aikaisempaa enemmän, ja opinnäytetyötä tehdessäni olen osannut myös irrottautua siitä ja levätä.

Hengellinen matkakumppanuus on erittäin mielenkiintoinen aihe ja se herätti joi-takin jatkokysymyksiä ja ideoita samoihin teemoihin liittyen. Materiaalipaketin voisi jalostaa myös aikuisille sopivaksi, sekä pohtia, mitkä osat materiaalista oli-sivat hyödynnettävissä myös aikuisten kanssa tehtävän työn parissa. Myös sel-vitys aiheesta miten hengellistä ohjausta ja matkakumppanuutta seurakunnissa on toteutettu, voisi olla tutkimuksen arvoinen. Kun tätä materiaalia käytetään seu-rakunnissa, olisi myös mielenkiintoista selvittää miten se vaikuttaa sitä käyttävien nuorten tai nuorten aikuisten hengellisyyteen. Toivon, että materiaali voisi innos-taa muita kirkon alan opiskelijoita ja työntekijöitä perehtymään hengelliseen mat-kakumppanuuteen ja toteuttamaan sitä myös käytännössä.

LÄHTEET

- Aalto, Mikko 2000. Ryppäästä ryhmäksi –Turvallisen ryhmän rakentaminen. Tampere: Tammer-Paino Oy.
- Ghiselli, Anja 2006. Martti Lutherin perintö ja hengellinen ohjaus psykokirkon aikakaudella. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja, 70–88.
- Gothóni, Raili 2014. Auttava kohtaaminen 2. Sielunhoidon menetelmät ja käytäntö. Helsinki: Kirjapaja.
- Holopainen, Jussi 2008. Hengellisestä matkasta ja matkakumppanuudesta. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Porvoo: LK-kirjat, 366–376.
- Häyrynen, Seppo; Kotila, Heikki 2003. Retriitti: Tie hiljaisuuteen. Helsinki: Edita.
- Jokela, Eero 2004. Nuoren hengellinen ohjaaminen. Teoksessa Heli Aaltonen; Lassi Pruuki & Pekka Saarainen (toim.) Rippikoulun käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 57–65.
- Juntunen, Sammeli 2003. Jumalan olemus ja työ spiritualiteetin näkökulmasta. Teoksessa Olli-Pekka Vainio (toim.) Johdatus Luterilaisen spiritualiteetin teologiaan. Helsinki: Kirjapaja Oy, 39–48.
- Kansan Raamattuseura i.a. Viitattu 25.2.2015 http://www.kansanraamattuseura.fi/nuoret/krs_nuorisoty
- Kansan Raamattuseura 2013. Vuosikertomus. Viitattu 8.4.2015. http://issuu.com/annetschokkinen/docs/krs_vuosikertomus2013
- Kauppinen, Tara & Piekkari, Nelli 2012. Matkaoppaana Jumala? Hengellisen ohjauksen kurssimateriaali toisen vuoden isoskoulutettaville. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kinnunen, Saara 2003. Nuoren itsetunto. Teoksessa Heli Pruuki (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: Nord Print. 46–59.
- Kirkkohallitus 2012. Nuoret seurakuntalaisina-kehittämisasiakirja. Helsinki: Kirkkohallitus.
- Ketola, Kimmo 2010. Suomalaisten spiritualiteetti. Uusi henkisyys luterilaisen hengellisyyden haastajana. Teoksessa Maarit Hytönen (toim.) Minä

- uskon? Jumala-usko 2010-luvulla. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisu. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.
- Kettunen, Paavo 2013. Auttava kohtaaminen 1. Sielunhoidon perusteet ja teologia. Helsinki: Kirjapaja.
- Kuopion evankelis-luterilaiset seurakunnat i.a. Viitattu 25.2.2015. <https://www.kuopionseurakunnat.fi/hengellinen-matkakumppanuus>
- Kotila, Heikki 2006. Miksi nyt on hengellisen ohjauksen aika? Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 11–19.
- Kotila, Heikki 2003. Spiritualiteetti– ajankohtainen näkökulma. Teoksessa Seppo Häyrynen; Heikki Kotila; Osmo Vatanen (toim.) Spiritualiteetin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja oy. 13–23
- Kopakkala, Aku 2005. Porukka, jenggi, tiimi. Ryhmädynamiikka ja siihen vaikuttaminen. Helsinki: Edita.
- Köykkä, Arto 2005. Raamattu ja nuorisotyö. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy. 55–70.
- Lehtiö, Pirkko 2003. Hengellinen ohjaus. Teoksessa Seppo Häyrynen; Heikki Kotila & Osmo Vatanen (toim.) Spiritualiteetin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 289–299.
- Maarala, Lauri 2006. Hengellinen ohjaus ryhmässä. Teoksessa Heikki Kotila (toim.) Hengellisen ohjauksen kirja. Helsinki: Kirjapaja Oy, 169–187
- Nuorisotyöntiimi 2015. Kansan Raamaattuseura. Helsinki. Sähköpostiviestit 21.5.2015. Tulosteet tekijän hallussa.
- Paananen, Terhi 2008. Ihana, kipeä nuoruus- naamion takana ahdistus ja elämänilo. Teoksessa Heli Pruuki (toim.) Nuorten sielunhoidon käsikirja. Helsinki: Nord Print, 21–37.
- Pesonen, Antti 2006. Kotiryhmäverkoston nuorisotyön kehittäminen – hengellinen vierellä kulkeminen nuorisotyössä. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Pihkala, Juha 2004. Hengellinen ohjaus kirkon elämässä. Teoksessa Tampereen hiippakunnan vuosikirja LV. Matkalla. Hengellisestä ohjauksesta ja matkakumppanuudesta. Tampere: Tammer-Paino Oy

- Porkka, Jouko i.a. Hengellinen ohjaus ja matkakumppanuus. Luento. Viitattu 23.2.2015. Diakonia-ammattikorkeakoulu: Oppimateriaalipankki.
- Raamattu. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen vuonna 1992 käyttöön ottama suomennos. Helsinki: Kirjapaja.
- Raunio, Antti 2003a. Onko olemassa Luterilaista spiritualiteettia? Teoksessa Olli-Pekka Vainio (toim.) Johdatus Luterilaisen spiritualiteetin teologiaan. Helsinki: Kirjapaja Oy, 11–37.
- Raunio, Antti 2003b. Jumalan sana. Teoksessa Olli-Pekka Vainio (toim.) Johdatus Luterilaisen spiritualiteetin teologiaan. Helsinki: Kirjapaja Oy. 107–124.
- Räsänen, Antti 2008. Kristillinen kasvatusteoriat ja käytännössä. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: LK-kirjat, 287–304.
- Stinissen, Wilfrid 1997. Hengellisestä ohjauksesta. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Suomen evankelisluterilainen kirkko i.a. Aamenesta öylättiin: Spiritualiteetti. Viitattu <http://www.evl2.fi/sanasto/index.php/Spiritualiteetti>
- Suomen evankelisluterilainen kirkko. i.a.b Iso katekismus. Kolmas osa- Isä meidän rukous. Viitattu 24.2.2015. <http://www.evl.fi/tunnustuskirjat/ik/3osa.html>
- Talja, Tuomo; Vörlin Katri 2014. Mestarin tiellä yksin ja yhdessä. Nuortenleiri Jumalan kohtaamisesta ja hengellisestä matkakumppanuudesta Luumäen seurakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Tirri, Kirsi 2004. Spiritualiteetti uskontokasvatuksen näkökulmasta. Teoksessa Leena Heinonen, Juha Luodeslampi, Leena Salmensaari (toim.) Lapsityön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja oy, 119–134.
- Tuominen, Hans 2005. Elän ja hengitän – nuoren spiritualiteetti. Teoksessa Terhi Paananen & Hans Tuominen (toim.) Nuorisotyön käsikirja. Helsinki: Kirjapaja oy, 35–54.
- Välimäki, Petri 2013. Lähellä ihmistä. Sielunhoidon opas. Saarijärvi: Päiväosakeyhtiö.
- Ylenius, Petri 2011. Opetuslapseuttaminen. Avain elävään seurakuntaan. Keuruu: Avainmedia Oy.

LIITE 1: YHTEISELLÄ MATKALLA. MATERIAALI HENGELLISEN MATKAKUMPPANUUDEN TOTEUTTAMISEKSI

YHTEISELLÄ MATKALLA

materiaali hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseksi

Helena Mäntylä

JOHDANTO

Tämä materiaali on luotu sillä ajatuksella, että hengellinen matkakumppanuus voisi olla nuorten yhteinen matka, jonka he tekevät toinen toistensa kanssa. Matkan aikana pohditaan ja syvennyttään oman uskonelämän kannalta tärkeiden teemojen äärelle ja ammennetaan eväitä omaan arkeen ja elämään, sekä annetaan mahdollisuus hiljentyä Jumalan edessä. Tämän materiaalin tarkoituksena on olla antamassa ideoita ja välineitä hengellisen matkakumppanuuden toteuttamiseen nuorisotyössä, sekä tukea nuoren hengellistä kasvua.

Tässä materiaalissa on joitakin hengellisiä harjoituksia. Ignatius de Loyola on sanonut niistä seuraavaa:

”Hengellisillä harjoituksilla tarkoitetaan kaikenlaista omantunnon tutkiskelua, mietiskelyä, sisäistä katselua, suullista ja hengellistä rukouksista ja muita hengellisiä toimintoja. Niiden päämääränä on auttaa löytämään Jumalan tahto, joka koskee oman elämän avoimuutta ja sielun pelastumista.”

Monet materiaalin harjoitukset ovat sovellettavissa sekä leirikäyttöön että yksittäisten aiheiden käsittelyn tueksi, mutta ne on suunniteltu erityisesti säännöllisesti kokoontuvan ryhmän kanssa käytäviksi. Säännöllisesti kokoontuva ryhmä mahdollistaa parhaimmillaan nuorten keskinäisen matkakumppanuuden syntymisen ja luo turvallisen ympäristön purkaa uskonelämään ja sen haasteisiin liittyviä tunteja.

Ohjaajan rooli tätä materiaalia käyttäessä on olla mahdollistamassa nuorten keskinäisen matkakumppanuuden syntyminen, sekä synnyttää ja ohjata keskustelua. Ohjaajalla on mahdollisuus myös haastaa nuoria aiheiden äärellä kohti Jumalaa, rohkaisemaan muita ja elämään kristittyinä arjessa, sekä auttaa nuoria hiljentymään arjen keskellä. Yhteisen matkan ei ole tarkoitus olla opetuspainotteinen, vaan pikemminkin ajatuksia herättelevä ja jotain uutta synnyttävä. Nuorten saavat olla toistensa tukijoita, rohkaisijoita ja rinnalla kulkijoita. He saavat yhdessä jakaa ja oivaltaa.

MATERIAALIN KÄYTTÖ

Tämä materiaali koostuu kahdeksasta aiheesta, joiden ympärille voidaan järjestää tapaamisia. Jos tarkoitus on kokoontua säännöllisesti ryhmän kanssa, on tärkeää varmistaa, että ryhmä on turvallinen. Mikäli ryhmäläiset ovat toisilleen ennestään tuntemattomia, ennen materiaalin käsittelyn aloittamista voidaan pitää tutustumiskerta, joka voi painottua tutustumiseen ja yhteiseen hiljentymiseen. Hengellisyys on henkilökohtainen alue, ja siksi luottamuksenkin rakentaminen on tärkeää. Ryhmäytymiseen löytyy hyviä ohjeita esimerkiksi Ryppäästä ryhmäksi (Aalto, 2005) - kirjasta.

Materiaali rakentuu yhdessä olemisen ja jakamisen ympärille. Jokaiseen aiheeseen on pieni alustus, jonka lomassa tai sen jälkeen voidaan käydä yhteistä keskustelua omia ajatuksia ja oivalluksia jakaen. Alustuksen on tarkoitus olla pikemminkin suuntaa keskusteluille antava, kuin opetuksellinen. Jokaiseen aiheeseen on koottu muutama harjoitus, joita ryhmän kanssa voi toteuttaa. Harjoituksia on useampia, mutta niistä ehtii kokoontumisen yhteydessä toteuttamaan todennäköisesti vain yhden. Ryhmän vetäjä voi valita harjoituksista juuri sen, jonka ajattelee omalle ryhmälleen sopivan. Yhteisen kokoontumisen päätteeksi voidaan vielä hiljentyä yhdessä. Kerta on mahdollista päättää haasteeseen, jota nuoret saavat toteuttaa esimerkiksi seuraavan viikon aikana. Haasteen tarkoituksena on viedä käytännön elämään sitä, mitä on juuri oivallettu.

Materiaalin rakenne ja käyttö:

Materiaalin kahdeksan teemaa ovat Jumalan luomina alusta asti, Jumalan lapsena, Jeesuksen jalanjäljissä, Sanan äärellä, Jumalakin puhuu, Jumalalla on suunnitelma meille, Kun vaikeudet kohtaavat ja Rohkeasti kristitty. Teemat ovat laajoja, joten jos jokin aihe tuntuu siltä, että sitä olisi hyvä käsitellä enemmän kuin yhden kerran verran, mikään ei estä käsittelemään aihetta myös seuraavalla kerralla. Laajat pohdintakysymykset ja harjoitusten määrä mahdollistavat tämän.

Materiaali sisältää seuraavat osat:

1. Lämppäri
2. Alustus
3. Yhteistä pohdittavaa
4. Harjoitus ja purku
5. Hiljentyminen
6. Haastaminen

Kun nuoret tulevat paikalle, heillä voi olla tapaamisen alussa varattu jonkin verran aikaa ylimääräisen energian purkamiseen ja kuulumisten vaihtoon toistensa kanssa. Jokaisen kerran alussa tarjolla voi olla pientä syötävää, tai tapaamiset on mahdollisuus järjestää nyyttäri-periaatteella, jolloin nuoret saavat tuoda yhteiseen pöytään jotain. Alussa voidaan syödä ja vaihtaa kuulumisia.

Kun kuulumisia on vaihdettu, siirrytään sen kerran aiheen käsittelyyn. Aiheeseen sisälle pääsemiseksi jokaiseen kertaan on ehdotettu jokin lämmittely-harjoitus,

jossa päästään virittäytymään aiheeseen. Lämmittelyn on tarkoitus luoda ryhmänhenkeä, rentouttaa ja poistaa jännitystä. Lämmittelyn jälkeen ryhmän vetäjä nostaa alustus-kohdan alta sopivaksi katsomiaan asioita keskustelun synnyttämiseksi. Koska erilaisten ryhmien tarpeet eroavat toisistaan, myös alustuksessa on jonkin verran valinnan varaa. Alustus-osion alle on koottu pohdittavia kysymyksiä, joita voidaan käydä läpi alustuksen ohella. Tarkoitus ei ole pitää luentoa aiheesta, vaan avata uusia näkökulmia ja herätellä ajatuksia ja keskustelua. Ryhmän ohjaajan on hyvä perehtyä käsiteltävään materiaaliin etukäteen, jotta osaa nostaa juuri omalle ryhmälleen sopivat asiat esille.

Yhteisen pohdinnan ja keskustelun jälkeen ryhmän vetäjä voi vetää ryhmälle harjoituksen. Sen jälkeen harjoitus on hyvä purkaa yhdessä ja keskustella sen herättämistä ajatuksista ja oivalluksista. Harjoituksen jälkeen on mahdollisuus hiljentyä. Hiljentymisen toteuttamiseksi on useita eri tapoja, joista muutamia on koottu seuraavan sivun loppuun. Hiljentymisen toteuttamiseksi materiaaliin on koottu myös muutamia aiheeseen sopivia lauluja sekä Nuorten punaisesta veisukirjasta 2015 (NV15) sekä Viisikielisestä (VK).

Jokainen kokoontuminen voidaan päättää siihen, että ryhmälle annetaan haaste tulevalle viikolle tai seuraavaan tapaamiseen asti. Haasteen tarkoitus on olla opitun ja käsitellyn aiheen soveltamista omaan arkeen. Parhaimmillaan haasteet voivat olla ruokkimassa arjen kristillisyyttä. Tarkoituksena ei ole olla painostamassa ketään sellaisiin asioihin jotka ahdistavat. Haastetta antaessa on hyvä korostaa, että tarkoitus ei ole suorittaa omaa uskoa tai kerätä pisteitä Jumalan edessä. Haasteiden suorittaminen tai suorittamatta jättäminen ei ole uskon mittari. Sen sijaan haaste voi olla mahdollisuus toteuttaa omaa uskoa arjessa ja rakentaa itseä ja lähimmäistä. Haasteen todeksi elämistä auttaa jos seuraavalla kerralla käydään kuulumisten yhteydessä kierrosta siitä, miten asioiden käytäntöön laittaminen on sujunut. On syytä huomioida, että joillekin haasteiden toteuttaminen voi olla liian vaikeaa. Haasteet ovat eritasoisia, jotta jokainen voisi saada tarttumapintaa johonkin haasteeseen.

Tarkoituksena on, että materiaalia käytettäessä olisi nähtävissä kolme ulottuvuutta: suhde Jumalaan, suhde heihin, jotka eivät tunne vielä Jumalaa, ja suhde itseensä ja muihin kristittyihin.

Jos materiaalia halutaan käyttää säännöllisissä tapaamisissa, tapaamiset voivat mennä 2h kerralla esimerkiksi seuraavalla kavalla:

1. Yhteistä jutustelua ja kuulumisten vaihtoa (20min)
2. Lämmittely (15min)
3. Alustus ja yhteistä keskustelua (40min)
5. Harjoitus (20min)
6. Yhteinen purku (15min)
7. Hiljentyminen (15min)
8. Haastaminen (5min)

Annetut ajat ovat suuntaa antavia, ja niitä on mahdollista muuttaa jokaisen kerän tarpeen mukaan.

Muutamia esimerkkejä siitä, miten hiljentymisen voi toteuttaa:

- Laitetaan hengellinen laulu soimaan ja ollaan Jumalan edessä hiljaa. Jokaiselle voidaan antaa pala paperia ja kynä. Paperin toiselle puolelle piirretään kiitosaiheita ja toiselle asioita, joista haluaisi luopua ja jotka Jumala voisi kantaa. Laput voidaan tuoda yhdessä esimerkiksi puisen ristin luokse, ja siunata yhdessä kaikki asiat.
- Jakaannutaan noin kolmen hengen porukoihin ja rukoillaan vuorotellen jokaisen puolesta.
- Voidaan laulaa yhdessä. Jokaisen aiheen lopuksi on listattu muutama lauluehdotus, jotka tukevat käsiteltyä aihetta.
- Ohjaaja lukee Raamatunkohdan, jonka jälkeen ollaan hiljaisuudessa miettien, mitä kyseinen kohta merkitsee itselle juuri siinä hetkessä.

Muutama vinkki materiaalin rinnalle

- Luokaa hengellisen matkakumppanuuden ryhmälle oma Facebook- tai What's up- ryhmä, jossa voidaan sopia asioita ja esimerkiksi rohkaista toisia toteuttamaan haasteita.
- Varatkaa hengellisen matkakumppanuuden ryhmää varten omat vihot, joihin jokainen saa kirjoittaa omia oivalluksiaan ja pohdintojaan yhteisen matkan aikana. Vihkoon voidaan myös tehdä osa harjoituksista ja kirjoittaa esimerkiksi omia rukouksia.
- Pitäkää ryhmän yhteistä blogia, johon jokainen saa kirjoittaa vuorollaan käsitellyistä aiheista, niiden herättämistä ajatuksista, haasteiden suorittamisesta ja omasta hengellisestä kasvusta. Blogi on oivallinen väylä jakaa myös mahdollisia kuvia ja mahdollisia muita tuotoksia, sekä kirjoittaa niihin liittyvistä ajatuksista syvemmin. Blogin voi jakaa nuorten oman seurakunnan tai järjestön nettisivuilla tai vaihtoehtoisesti facebook-ryhmässä.

SISÄLTÖ

JOHDANTO	2
MATERIAALIN KÄYTTÖ.....	3
1 JUMALA ISÄNÄ.....	7
2 JUMALAN LAPSINA	10
3 JEESUS IHMISTEN KOHTAAJANA.....	14
4 SANAN ÄÄRELLÄ	18
5 MERKITYKSELLINEN RUKOUS	23
6 JUMALAN JOHDATETTAVINA	28
7 ELÄMÄN HAASTEISSA.....	31
8 ROHKEASTI KRISTITTY	36
LÄHTEET	39

1 JUMALA ISÄNÄ

Tavoite:

Saada ymmärrystä siitä, mikä on Jumalan merkitys omassa elämässä. Tarkoitus on myös tutustua toisiin ja tuoda esiin ajatus siitä, että tällä porukalla saadaan etsiä Jumalaa ja opetella tuntemaan häntä isänä. Tuodaan yhdessä esille elämään ja uskoon liittyviä kysymyksiä ja saadaan pohtia niitä yhdessä.

Lämppäri:

Esitellään toinen toisemme. Jokainen valitsee parin. Jos mahdollista, pari voi ottaa sen ihmisen, jota kokee tuntevansa vähiten. Annetaan vuorotellen molemmille osapuolille minuutti aikaa kysyä toiselta kysymyksiä maan ja taivaan väliltä. Lopuksi jokainen pari esittelee parinsa toisille saamiensa vastausten perusteella. Jos ryhmäläiset ovat toisilleen ennestään tuttuja, silloin voi kysyä asioita, jota ei toisesta vielä tiedä. (Esimerkiksi: jos saisit kultakalan, minkä nimen antaisit sille? Tai: mikä oli lapsuuden lempilelusi?).

Alustus:

– Alkuun sopivat **harjoitukset 1, 2 tai 3.**

- Jumala on luonut meidät jokaisen. Kukaan meistä ei ole olemassa sattumalta. Jokaisen ihmisen elämä on Jumalan lahja. Ihmisen arvo on annettu luomisessa eikä sitä arvoa voi kukaan ottaa pois.
- Lukekaa Raamatusta tuhlaajapoika vertaus Lukekaa Raamatusta tuhlaajapoikavertaus Luuk. 15:11-32.
 - Saatamme joskus miettiä, olemmeko tarpeeksi hyviä kristittyjä. Jokainen meistä mokailee, ja mielessä saattaa olla kysymys: Vaatiiko Jumala minulta enemmän kuin mitä pystyn antamaan? Ja pettyykö hän pahasti jos emme pysty elämään sellaista elämää, jota ajatteleme että Jumalamme meiltä vaatii? Tuhlaajapojan isän voidaan ajatella olevan vertauskuva Jumalasta. Millaiseksi hän kertomuksessa osoittautuu? Onko hän vaativa?
 - Voitte tuoda esiin mieleen tulevia ajatuksia
- Synti sitoo ihmisen erossa olemiseen Jumalasta. Samaan aikaan kuitenkin Jumalan kuvana oleminen sitoo ihmisen riippuvuuteen Jumalasta.
- Ihminen on lunastettu Jeesuksen kautta kaikelta pahalta ja synniltä. Samalla hänet on sovitettu Jumalan kanssa. Jos ihminen elää tästä todellisuudesta käsin, se mahdollistaa identiteetin kehittymisen, johon Jumala on luomistyössään tähdännyt.
- Jokaiselle Jumalan luodulle kuuluu Jumalan lapsen identiteetti Jeesuksen kautta.
- Jeesus oli Jumala ja osoitti meille elämällään Jumalan luonteen. Jumala on lempeä ja rakastava. Hän on myös pyhä. Jumala ei mitätöi, halvenna tai alista. Kun hän osoittaa synnin, hän myös puhdistaa ja nostaa katuvaan.
- Jumala haluaa suhteeseen luotunsa kanssa. Suhteet ovat Jumalalle tärkeitä.
- Samalla tavalla kun ihmissuhteissamme tarvitsemme aikaa ystäviemme kanssa, samalla tavalla tarvitsemme aikaa Jumalan kanssa jotta suhteemme hänen kanssaan voisi syventyä.

Pohdittavaksi:

- Miltä tuntuu ajatella Jumalaa isänä?
- Millainen olisi unelma isä? Onko Jumala juuri sellainen? Miksi? Miksi ei?
- Jumala on pyhä. Mitä se tarkoittaa?
- Mitkä ovat tällä hetkellä sellaisia kysymyksiä, joita uskoosi liittyen pohdit?
- Missä kohdin elämääsi Jumala on puhutellut sinua? Miten?
- Mitkä ovat niitä vaatimuksia, joita ajattelet Jumalan sinulle asettaneen? Miten täytät mielestäsi nuo vaatimukset? Mistä päättelet että Jumala ajattelee niin?

Harjoitus 1 *Pohdintaa isyydestä*

Tehkää yhdessä ajatuskartta aiheesta *isä*. Ajatuskarttaan voi kirjoittaa mitkä ominaisuudet ovat hyviä tai mitkä ovat negatiivisia. Mitä isyyteen kuuluu? Ajatuskarttaa miettiessä jokainen voi miettiä omia vanhempiaan. Mitä hyviä vanhemman piirteitä heistä löytyy? Entä mitkä piirteet eivät ole niin hyviä? Käykää lopuksi keskustelua siitä, miten kirjoittamanne ajatukset sopivat Jumalaan.

Harjoitus 2 *Elämän jana*

Tarvitset tyhjän paperin. Piirrä paperille jana, joka kuvaa elettyä elämääsi. Merkitse janalle oman elämäsi kannalta merkittäviä tapahtumia, ihmisiä ja oivalluksia. Huippukohtat ja vaikeimmat ajat voit merkitä korkealla tai matalalla käyrällä.

Kun jana on valmis, piirrä viereen toinen jana, joka kuvaa hengellistä elämääsi. Mitkä ovat olleet hengellisen elämäsi huippukohtia, missä kohdissa Jumala on tuntunut erityisen läheiseltä tai kaukaiselta? Ovatko kaksi janaa suhteessa toisiinsa?

Harjoitus 3 *Olen huomannut, että...*

Tarvitset paperia ja kynän. Mieti itseäsi tässä hetkessä ja jatka seuraavia lauseita: Tähän mennessä olen elämässäni huomannut, että...

- Jumala on...
- Ihmisluonto on...
- Rakkaus on...
- Uskonto on...
- Rukous on...
- Jeesus on...
- Pyhä Henki on...

Vinkki: Voit tehdä tämän harjoituksen uudestaan yhteisen hengellisen matkan päätyttyä.

Haaste:

- ✓ Valitse Jumalasta Isänä jokin puoli, johon haluaisit tutustua lisää. Voitte yhdessä miettiä miten Jumalan eri puoliin voisi tutustua oman arjen keskellä.

Hiljentymisen (katso vinkit s. 4)

Laulu-ehdotuksia:

- Halleluja, tunnet sydämeni (NV15 122, VK 151)
- Pyhän kosketus (NV15 97)
- Sä yksin (VK 8)
- Isä, jää meitä rakastamaan (VK 333, NV15 129)
- Elämä on nyt (NV112, VK 150)

2 JUMALAN LAPSINA

Tavoite:

Ymmärtää syvemmin Jumalan lapseutta ja sen merkitystä omalla kohdalla. Ymmärtää että on ainutlaatuinen Jumalan luomus, ja tärkeä sellaisenaan sillä paikalla, jolla on. Löytää itsestään ainutlaatuisia piirteitä, joita Jumala on juuri häneen asettanut.

Lämppäri:

Levitä lattialle kuvakortteja, joista jokainen saa ottaa ensimmäisenä kortin, joka kuvaa sen hetkisiä, päällimmäisiä ajatuksia. Käydään kierros, jossa jokainen saa kertoa omat ajatuksensa. Toisella kierroksella jokainen saa ottaa kortin, joka kuvaa niitä ajatuksia, mitä Jumalan lapsena oleminen itsessä herättää. Käydään kierros, jossa jokainen saa jakaa myös nämä ajatukset.

Alustus:

- Raamattu puhuu monessa kohdassa Jumalan lapseudesta. Esimerkiksi:

Joh. 1:12

Mutta kaikille, jotka ottivat hänet vastaan, hän antoi oikeuden tulla Jumalan lapsiksi, kaikille, jotka uskovat häneen.

Room. 8:14-17

Kaikki, joita Jumalan Henki johtaa, ovat Jumalan lapsia. Te ette ole saaneet orjuuden henkeä, joka saattaisi teidät jälleen pelon valtaan. Olette saaneet Hengen, joka antaa meille lapsen oikeuden, ja niin me huudamme: "Abba! Isä!" Henki itse todistaa yhdessä meidän henkemme kanssa, että olemme Jumalan lapsia. Mutta jos olemme lapsia, olemme myös perillisiä, Jumalan perillisiä yhdessä Kristuksen kanssa; jos kerran kärsimme yhdessä Kristuksen kanssa, pääsemme myös osallisiksi samasta kirrkaudesta kuin hän.

1.Joh. 3:1

Katsokaa, kuinka suurta rakkautta Isä on meille osoittanut: me olemme saaneet Jumalan lapsen nimen, ja hänen lapsiaan me myös olemme. Tästä syystä maailma ei meitä tunne, eihän se tunne häntäkään.

Hepr. 2:10-11

Hän, joka on kaiken luoja ja perusta, tahtoi tuoda paljon lapsia kirrkauteen, ja siksi hänen tuli tehdä heidän pelastajansa ja perille viejensä kärsimysten kautta täydelliseksi. Pyhittäjällä ja pyhitettävillä on kaikilla sama isä; siksi ei pyhittäjä häpeäkään kutsua näitä veljikseen

- Mitä eri näkökulmia löydät edellä Jumalan lapseuteen liittyen mainituista raamatunkohdista?
 - Mitä ajatuksia kohdista herää?
- Jumalan lapseksi tullaan Jeesuksen kautta. Usko riittää, meidän ei tarvitse ansaita mitään. Lapsi on myös perillinen.

- Niin kuin jokainen lapsi on vanhemmalleen erityinen, myös jokainen ihminen on erityinen Jumalalle. Jokainen ihminen on kallisarvoinen Jumalan luomus ja jokaiselle on uskottu arvokkaita mahdollisuuksia ja tehtäviä jo täällä maan päällä (Ef. 2:8–10) Niiden toteuttamiseksi Jumala on varannut meille jokaiselle omat yksilölliset lahjansa. Jokaiseen ihmiseen on Luojamme laittanut jotain ainutlaatuista ja erikoista. Myös ne piirteet, jotka omasta mielestä tuntuvat kaikista rumimmilta ja joista ei itse pidä yhtään, ovat osa Jumalan hyvää suunnitelmaa.
- Kun Raamattu puhuu Jumalan lapseudesta, siihen liittyy myös Jumalan tahdon mukaan eläminen. Jumala haluaa että elämme niin kuin on meille parhaaksi. Vanhemmatkin asettavat usein rajoja lapsilleen, sillä he tietävät paremmin mitkä asiat eivät ole hyväksi.
- Kristillisen perinteen mukaan, mitä lähempänä Jumalaa ihminen elää, sitä selkeämmin hänen ainutlaatuisuutensa voi tulla esiin.

1.Kor. 12:17-19, 27

Jos koko ruumis olisi pelkkää silmää, olisiko silloin kuuloa? Tai jos se olisi pelkkää korvaa, olisiko silloin hajuaistia? Jumala on kuitenkin asettanut ruumiiseen kaikki eri jäsenet niin kuin on nähnyt hyväksi. Jos kaikki olisi yhtä ja samaa jäsentä, olisiko silloin mitään ruumista? -- Te olette Kristuksen ruumis, ja jokainen teistä on tämän ruumiin jäsen.

- Omien tehtäviemme lisäksi, meillä on myös selvä päämäärä elämässämme: lankaikkainen elämä (Joh. 3:16–17)

Yhdessä pohdittavaksi:

- Pohtikaa mitä merkitsee lapsuus. Mitä kuuluu lapsena olemiseen? Millaisia ominaisuuksia on lapsella? Mitä lapsi saa automaattisesti vanhemmilta niin, että se kuuluukin tulla vanhemmilta?
- Mitä Jumalan lapsena oleminen merkitsee?
- Miten Jumalan kuva näkyy ihmisessä?
- Miten helppoa/vaikeaa sinun on uskoa Jumalan sanovan sinulle: ”Rakas lapseni”?
- Oletko koskaan huomannut ystävässäsi omasta mielestäsi kauniin piirteen, mutta mainitessasi siitä ystäväsi tyrmää ja sanoo aina inhonneensa kyseistä piirrettä / piirteen olevan ruma? Millaisia tilanteita nämä ovat olleet ja mitä ajatuksia se sinussa herätti? Toiset ihmiset saattavat nähdä sinussa olevan kauneuden niin kuin Luojamme sen näkee ja tarkoitti.
- Käykää kierros, jossa jokainen saa kertoa asioista, joista unelmoi, haaveilee tai kokee kutsua sydämessään. Jokaisen haaveet ja unelmat ovat erilaisia. Voitte jatkaa keskustelua siitä mitä se merkitsee

Harjoitus 1 *Minä olen ihme-vihko*

Jokainen saa viisi eriväristä paperia, jotka niitataan yhteen esimerkiksi yhdestä kulmasta niin, että niistä muodostuu vihko. Otsikoi ne esimerkiksi seuraavalla tavalla:

Ensimmäinen sivu on kansilehti. Kirjoita sivulle ”Minä olen ihme”

Toiselle sivulle kirjoita ”Kuka minä olen ja mistä minä pidän”

Kolmannelle sivulle ”Näissä asioissa minä olen hyvä”

Neljännelle sivulle ”Näistä asioista innostun”

Viidennelle sivulle ”Näistä asioista minä haaveilen tai unelmoin”

Kun olet otsikoinut sivut, saat kirjoittaa omaa pohdintaasi niiden alle. Omaa tekstiä on mahdollista piristää leikkaamalla kuvia tai piirtämällä.

Viidennelle sivulle kirjoitetut haaveet ja unelmat voidaan tuoda yhdessä Jumalan eteen. Koska Jumala haluaa vastata rukouksiimme ja antaa meille unelmia, on kiinnostavaa myöhemmin tarkastella mitkä haaveista ovat toteutuneet.

Vinkki: Jos aikaa on vähän, ohjaaja voi tehdä vihot jo valmiiksi. Silloin aikaa ei kulu niin paljon ohjeiden antamiseen. Ohjaaja voi tuoda harjoitusta varten leikattavia lehtiä ja muita askartelutarvikkeita.

Harjoitus 2 *Kirje*

Kirjoitetaan kirje. Aluksi kerrotaan, että se tulee jollekin henkilölle tässä huoneessa. Kirjeessä kerrotaan omin sanoin kirjeen saajalle millainen hän on Jumalan sanan valossa. Sana on vapaa, eikä tarvitse miettiä kuulostavatko sanamuodot tyhmiltä. Kirjoita rohkeasti niitä asioita mitä nousee sydämellesi. Voitko myös haastaa kirjeen saajaa johonkin? Apuna voidaan käyttää raamatunkohtia, jotka on katsottu valmiiksi. Raamatun kohdat voidaan jakaa jokaiselle paperilapuilla.

Harjoituksen jälkeen kerrotaan, että kirjeen kirjoittanut saa sen itsellensä muistutukseksi siitä, mitä Jumala haluaa hänelle sanoa. Voidaan yhdessä purkaa tehtävää niin, että jokainen saa kertoa miltä kirjeen kirjoittaminen tuntui, miltä tuntui saada se itselle ja mitä löytöjä tuli.

Harjoituksessa voidaan käyttää esimerkiksi seuraavia raamatunkohtia tai harjoitus voidaan tehdä ilman niitä ja raamatunkohdat voidaan jakaa harjoituksen jälkeen. Vaihtoehtoisesti raamatunkohdat voidaan myös yhdessä käydä läpi niiden merkitystä ja sisältöä pohtien ennen harjoituksen tekemistä. Tällöin opittu voidaan soveltaa käytäntöön.

Jumala loi SINUT omaksi kuvakseen (1.Moos. 1:26),

Jumala lunasti SINUT (Room 5:8)

SINÄ olet arvokasta Jumalan omaisuutta (Jes. 43:4).

SINÄ olet ainutlaatuinen ihme (Ps. 139:13-14),

SINÄ olet ainutlaatuinen yksilö, josta Jumala iloitsee (Sef. 3:17).

SINÄ saat hyväksyä itsesi sellaisena kuin olet (1. Kor. 15:10)

Jumala hyväksyy SINUT myös särkyneenä ja kipeänä (Jes 42:3, Jes.57:15)

SINÄ olet Jumalan kuva vaikka epäonnistuisit (Jer 17:14)

Jumala on uutta luova ja parantava Jumala (Jer.33:6)

Harjoitus 3 Puhutaan selän takana hyvää

Voidaan tehdä kun ryhmäläiset tuntevat jo toisiaan jonkin verran ja ryhmä tuntuu turvalliselta.

Jumala on luonut jokaisen omaksi kuvakseen ja jokaiselle Jumala on antanut juuri ne ominaisuudet ja lahjat joita hänessä on. Välillä on hyvä kuulla, mitä nämä asiat juuri minun kohdallani ovat. Vuorotellen jokainen ryhmäläinen saa istua tuolille selkä muihin päin. Muut sanovat hänestä positiivisia asioita joita nousee mieleen ja tuolilla olija saa vain keskittyä siihen hyvään, mitä muut hänessä näkevät.

Vinkki: Jos ryhmä on iso, harjoitus voi kestää pitkään. Vaihtoehtoisesti voidaan jakaantua pareihin, katsoa toisia hetken silmiin ja vuorotellen toinen pareista puhuu toisesta hyvää.

Haaste:

- ✓ Jokainen ihminen on Jumalalle erityinen ja ainutlaatuinen. Taivaallinen Isämme on luonut meihin jokaiseen upeita piirteitä, mutta harvoin kerromme niistä toisillemme. Voitko sinä olla esimerkiksi seuraavan viikon aikana se, joka huomaa ihmisessä jotain positiivista ja sanoo siitä hänelle? Ihminen voi olla koulukaveri, ystävä, kaupan kassa, tuntematon kanssamatkustaja tai vaikka oma äiti. Mieti mielessäsi, kuka ihminen arjessa olisi sellainen jota voit olla siunaamassa sanoillasi. Jokainen voi kertoa valitsemansa ihmisen muille. Ole rohkea ja tarkkaile, millaisia vaikutuksia rohkaisevalla puheellasi on.
- ✓ Valitse joku sinulle hieman tuntemattomampi henkilö. Kysele Jumalalta mitä rohkaisevaa voisit sanoa tuolle ihmiselle ja mene kertomaan ne rohkeasti hänelle.
- ✓ Puhu julkisesti hyvää jostakin ystävästä, josta juoruillaan pahaa tai hänestä ei pidetä.

Hiljentyminen (katso vinkit s.4)

Laulu-ideoita

- Luojan kaunein ajatus (NV15 2)
- Lapsuuden usko (NV15 27 , VK 98)
- Aamuruskon siivin (VK 13)
- Nostan katseeni vuorille (VK 174)
- Halleluja, tunnet sydämeni (NV15 122, VK 151)

3 JEEBUS IHMISTEN KOHTAAJANA

Tavoite:

Ymmärtää, että Jeesuksen kautta saamme lähestyä Jumalaa ja pääsemme läheiseen yhteyteen Hänen kanssaan. Jeesuksen kautta meillä on arjessa mahdollisuus kohdata Jumalaa. Jeesus on myös kaikissa tilanteissa kanssamme ja näkee jokaisen ilomme, surumme ja kipumme. Hän halua aina auttaa ja jokainen ihminen on hänelle tärkeä.

Lämppäri:

Käydään kuulumiskierros. Kuulumiskierroksen yhteydessä puretaan edellisen kerran haaste. Miten se on sujunut, onko tullut onnistumisen kokemuksia? Mitä ajatuksia se on herättänyt? Miltä haasteen tekeminen tuntui?

Kuulumiskierroksen jälkeen ohjaaja jakaa pieniä lappuja jokaiselle yhtä monta kuin ryhmäläisiä on laskien itsensä myös mukaan. Laput numeroidaan. Jokainen kirjoittaa ensimmäiselle lapulle lauseen, joka voi liittyä esimerkiksi johonkin Jeesuksen opetukseen tai tekoon. Kirjoitettu lause jätetään pinon päällimmäiseksi ja annetaan seuraavalle. Seuraava näkee lauseen, laittaa lauseen pinon alimmaiseksi ja piirtää lauseen kuvaksi. Seuraava kirjoittaa taas kuvan lauseeksi ja näin jatketaan niin kauan, että jokainen on piirtänyt tai kirjoittanut jokaiseen pinoon. Lopuksi katsotaan jokainen pino, ja miten lause on kehittynyt. Lopuksi voidaan miettiä, että jos evankeliumi olisi tuon ”rikkinäisen puhelimen” sanoma, niin millaisia ajatuksia Jeesuksesta liikkuu ihmisten keskuudessa nyt, ja mikä oli Jumalan alkuperäinen ajatus siinä, että lähetti Jeesuksen ihmisten keskelle.

Alustus:

– Alkuun voidaan tehdä esimerkiksi **harjoitus 2**.

- Jeesuksessa Jumala tuli ihmiseksi
→ Sen sijaan, että Jumala olisi vältellyt ihmisiä ja ihmisten ongelmia, rikkinäisyyttä, häpeää ja pelkoja, hän tuli ihmiseksi, yhdeksi meistä. (Joh. 1)
- Jeesus tuli ihmisten keskelle
→ Jeesuksen koko elämä on ollut evankeliumia. Jeesuksen elämä oli kohtaamisia. Hän osasi kohdata ihmiset juuri oikealla tavalla. Hän välitti, paransi, ja teki ihmiset näkyviksi. Esimerkiksi samarialainen nainen (Joh. 4:1–42).
- Samarialaisen naisen esimerkki osoittaa, miten Jeesus kohottaa ihmisen uudelle tasolle. Myös ihminen, jolla muiden silmissä ei ole yhtään arvoa, voi saada arvonsa takaisin. Jeesus toi arvon ihmisille. Samalla kun Jeesus paransi, hän toi ihmisen taas osaksi yhteisöä. Esimerkiksi kivitettäväksi tuotu nainen (Joh 8: 1–10)
- Jeesus kuoli kaiken rikkinäisyytemme ja syntiemme puolesta. Hän kantoi sen syyllisyyden ja häpeän, joka pitää meitä erillään Jumalasta. Nekin asiat jotka hävettävät ja painavat meitä alas, on voitettu. Jeesuksen kanssa on mahdollista kohdata kaikkein synkimmätkin asiat ja päästä niistä aiheutuvista taakoista eroon. Jeesuksen kautta yhteyden syntyminen Jumalan kanssa on mahdollista.

Room. 8:38–39

”Ei ole mitään mikä voi erottaa meidät Kristuksen rakkaudesta”

- Uskossa on kyse suhteesta Jeesukseen. Koska Jeesus arvostaa jokaista niin paljon, hän tahtoo auttaa meitä löytämään ainutlaatuisen persoonamme.
→ Jeesus haluaa auttaa meidät pois syyllisyydestä, vapauttaa riippuvuuksista ja vapauttaa peloista, sillä nämä asiat tuhoavat elämää. Elämän sijaan ne tuovat kuolemaa. Jeesus on kuitenkin kukistanut kuoleman ristillä.
→ Jeesus mahdollistaa muutoksen, jota maailma kaipaa
- Jeesus lähetti Henkensä elämään meissä. Jumalan Henki kasvattaa meissä Hengen hedelmää (Gal.5:22).

Yhdessä pohdittavaksi:

- Jeesus sovitti kaikkien ihmisten synnit ulkonäöstä, kansallisuudesta tai väristä riippumatta. Jeesus hyväksyi jokaisen. Miten sinä suhtaudut toisiin ihmisiin, jotka ovat jollain tavoin erilaisia kuin sinä?
- Jumala on samastunut jokaisen ihmisen kipuun. Myös sinun kipuusi. Uskotko sen, ja mitä ajatuksia se sinussa herättää?
- Jokaisella ihmisellä on omat kivut. Pystynkö samastumaan muiden kipuun? Mikä siinä on vaikeaa? Helppoa?
- Millaista on elää lähellä Jeesusta?
- Onko helpompaa puhutella rukouksessa Jeesusta, Jumalaa tai esimerkiksi Isää? Miksi?
- Millaisissa tilanteissa olet saanut apua Jeesukselta?
- Millainen Kristus oli? Voitte koota ajatuksista yhteisen ajatuskartan. Kun ajattelet vuotta eteenpäin elämässäsi, millä tavoin toivoisit olevan enemmän Kristuksen kaltainen? Mitkä asiat ovat sellaisia, joita voit jo tänään tehdä edetäksesi kohti tuota päämäärää?

Harjoitus 1 Päivä Jeesuksen kanssa

Jakautukaa pareihin. Kuvitelkaa, että voisitte viettää konkreettisesti päivän Jeesuksen kanssa. Mitä tekisitte ja millaisia ihmisiä kohtaisitte? Millaisia keskusteluita kävisitte? Mitä söisitte?

Esitelkää ajatukset päivästäne toisille.

Harjoitus 2 Jeesuksen kohtaamat ihmiset

-Tutkikaan yhdessä tilanteita jossa Jeesus kohtaa ihmisiä. Ohjaajalla on mahdollisuus avata historiallista kontekstia.

KOHTAAMISIA RAAMATUSSA:

- Jeesus kutsuu Pietarin ja muita opetuslapsia (Luuk 5:1-11)
- Fariseus ja syntinen nainen (Luuk 7:36-50)
- Jeesus ja Sakkeus (Luuk 19:1-10)
- Aviorikoksesta tavattu nainen (Joh 8:1-11)
- Jeesus ja samarialainen nainen (Joh 4: 5-42)
- Jeesus parantaa miehen Betsaidan altaalla (Joh 5. 1-15)

Mitä Raamatun kohdassa tapahtuu? Miten tapahtuma puhuttelee? Miten Jeesuksen käytös eroaa muista ihmisistä? Mitä kohtaamisesta seuraa?

Mietitään myös mitä kohtaaminen voisi opettaa sinulle? Mitä merkitystä kohtaamisella on kohdatun ihmisen elämään? Kuka voisi nykypäivänä olla samanlaisessa tilanteessa kuin Raamatun kohdassa mainitut ihmiset?

Vinkki: Tämän harjoituksen voi myös näytellä.

Haaste:

- ✓ Valitse joitakin kohtia evankeliumista tai kokonainen evankeliumi. Lue kohtia siitä näkökulmasta, jossa Jeesus kohtaa ihmisiä. Millaisia kohtaamiset ovat? Millä asenteella Jeesus suhtautuu kohtaamiinsa ihmisiin? Mitä ajatuksia Jeesuksen käyttäytyminen sinussa herättää? Kirjoita havaintosi ylös.
- ✓ Valitse Raamatusta yksi sinua puhutteleva kohtaaminen. Kirjoita siitä muutama ajatus ylös. Tunnistatko kertomuksessa mitään, mikä voisi liittyä omaan elämääsi? Mikä kohtaamisessa puhutteli sinua? Valmistaudu jakamaan ajatuksesi toisten kanssa.
- ✓ Valitse ihminen joka on yksin ja jota muut eivät juuri tunnu huomioivan. Kohtaa tämä ihminen esimerkiksi hakeutumalla hänen seuraansa, kysymällä kuulumisia tai tarjoamalla apua. Voitte yhdessä miettiä ennen haasteeseen ryhtymistä ketä nämä ihmiset voisivat olla ja miten voisitte huomata heidät.
- ✓ Kuuntele mietiskellen Jumalaa, ja toteuta jokin ajatus jonka Hän antaa mieleesi siitä, miten voisit välittää rakkautta konkreettisesti jollekin läheisellesi arjessa tulevilla viikolla.

Hiljentyminen (katso vinkit s.4)

Laulu-ehdotukset:

- Jeesus sä ainoa (VK 143)
- Ei ole ketään toista (VK 18)
- Kiitos verestäsi Jeesus (VK27)
- Kun joku on lähellä Jeesusta (NV15 81, VK 204)
- Sinua katsomaan (NV15 60, VK 219)

4 SANAN ÄÄRELLÄ

Tavoite:

Muistuttaa nuoria siitä, että Raamattu on kirja, josta opimme tuntemaan Jumalaa ja löydämme niitä lupauksia, jotka kuuluvat meille vielä tänäänkin. Innostaa ja rohkaista lukemaan Raamattua.

Lämppäri:

Vaihdetaan kuulumiset, joiden yhteydessä voidaan myös vaihtaa ajatuksia edellisen kerran haasteista ja niihin liittyvistä kokemuksista ja oivalluksista. Tämän jälkeen voidaan toteuttaa ajatusjana. Huoneen toisessa päätyyn voidaan kirjoittaa lapulle ”*samaa mieltä*” ja toiseen ”*eri mieltä*” Tilan keskelle kuvitellaan jana. Harjoituksen vetäjä lukee osallistujille erilaisia väitteitä ja ryhmäläiset siirtyvät sinne suuntaan, joka kuvaa heidän ajatuksiaan. Keskellä on neutraali alue joka tarkoittaa ”*en osaa sanoa*”.

Väitteet voivat olla esimerkiksi seuraavia:

- Olen lukenut tällä viikolla Raamattua
- Luen Raamattua mielelläni
- Haluaisin ymmärtää Raamattua enemmän
- Raamatun lukeminen on tylsää
- Saan moniin elämäntilanteisiin lohdutusta Raamatusta

Jokaisen väitteen jälkeen voidaan purkaa lyhyesti miksi osallistujat seisovat valitsemassaan paikassa.

Alustus:

Kuusi vinkkiä siihen miten Raamattua kannattaa lukea:

1. Aloita rukoillen

→Me tarvitsemme Jumalan avaamaan silmämme lukiessamme Raamattua, jotta voisimme ymmärtää Jumalan viestiä oikein

2. Lue Raamattua

→Vain lukemalla Raamattua, voimme oppia tuntemaan sitä. Koska se ei välttämättä avaudu ensimmäisellä kerralla, kannattaa lukea uudestaan. Tärkeä on myös lukea pitkiä kokonaisuuksia, eikä yksittäisiä jakeita, sillä jakeiden merkitys aukeaa kunnolla vasta asiayhteydessä

3. Tutki Raamattua

→Tutkiminen auttaa pääsemään sisälle sanaan. Kun tutkitaan Raamatun tekstiä, luetulle tekstille voidaan esittää kysymyksiä (kuka, missä, milloin? mitä tapahtui? mitä tapahtuneesta seurasi? mitä se on merkinnyt silloin ja mitä se merkitsee minulle nyt?). Tekstin yksityiskohtia kannattaa selvittää. Tekstiin eläytyminen on myös arvokasta. Missä itse olet? Jeesuksen vierellä vai ihmisten joukossa?

4. Mietiskele Raamatun sanaa

→Pohdi lukemaasi uudelleen ja uudelleen. Se auttaa syventymään siihen ja ymmärtämään Raamatun totuuksia tuoreella tavalla

5. Ole kuuliainen Raamatun sanalle

→Kuuliaisuus näkyy tekoina, jotka kertovat siitä mitä ihmisen sisimmässä liikkuu. Joskus Raamatun äärellä oivaltaa, että jokin asia elämässä on vinossa. Voisiko asialle tehdä jotain? Usko synnyttää halua toimia niin kuin on oikein. Uskon mukainen elämä on kuuliaisuutta ja se voi vaikuttaa positiivisesti ympärillä oleviin ihmisiin.

6. Jaa sanaa myös muille

->Voimme rohkaista toisiamme. Rohkaisu, jota voimme toisillemme välittää, on juuri sitä samaa rohkaisua, jota itse olemme saaneet ensin Jumalan sanasta.

(Jukka Norvanto i.a.)

- Raamattua lukiessa on hyvä muistaa, että Jeesus on Raamatun punainen lanka, joka kulkee mukana aina Vanhan testamentin alusta Uuden testamentin loppuun. Kun kohtaavat vaikeita kohtia, voit ottaa jonkun viisaamman kirjoittaman kommentaarin avuksi.
- Jos jokin kohta Raamatussa on vaikea ymmärtää, marginaaliin voi merkitä pienen kysymysmerkin ja palata kohtaan myöhemmin. Marginaalissa oleva kysymysmerkki myös voi olla muistuttamassa siitä, mikä olikaan se kohta, johon halusin hakea ymmärrystä esimerkiksi kommentaarista. Raamattua myöhemmin lukiessa voi olla hauska huomata, että aiemmin ihmetystä herättäneet kohdat ovat auenneet.
- Johanneksen evankeliumissa Jeesus puhuu fariseuksille (Joh 5: 36-40)

"Minulla on todistus, joka on Johanneksen todistusta painavampi: teot, jotka Isä on antanut tehtäväkseni. Nämä teot, jotka minä teen, todistavat, että Isä on minut lähettänyt. Myös Isä itse, minun lähettäjäni, on antanut minusta todistuksen. Te ette ole koskaan kuulleet hänen ääntään ettekä nähneet hänen kasvojaan, eikä hänen sanansa pysy teissä, sillä te ette usko sitä, jonka hän on lähettänyt. Te kyllä tutkitte kirjoituksia, koska luulette niistä löytävänne ikuisen elämän - ja neidän juuri todistavat minusta. Mutta te ette tahdo tulla minun luokseni, että saisitte elämän."

- Jeesus puhuu siitä, miten Vanha Testamentti puhuu jo hänestä. Tärkeää ei ole keskittyä epäolennaisuuksiin, vaan Jeesukseen.
- Paavalin mukaan pyhät kirjoitukset ovat hyödyllisiä ja kasvattavat Jumalan mielenmukaiseen elämään. (2. Tim. 3:15)

"Jokainen pyhä, Jumalan Hengestä syntynyt kirjoitus on hyödyllinen opetuksesi, nuhteeksi, ojennukseksi ja kasvatukseksi Jumalan tahdon mukaiseen elämään."

Yhdessä pohdittavaksi:

- Miten kuvailisit omaa suhdettasi Raamattuun?
- Mikä Raamatun lukemisessa haastaa?
- Pohtikaa, miten voisitte innostaa itseänne ja toisia lukemaan Raamattua esimerkiksi Jukka Norvannon Raamatun lukemiseen liittyvien vinkkien kautta.
- Mitä hyviksi havaittuja tapoja sinulla on lukea Raamattua?

- Miten Raamatun lukemiseen annetut ohjeet toteutuvat Raamatun lukemisessasi tällä hetkellä? Minkä ulottuvuuden voit lisätä omaan Raamatun lukemiseesi?
- Mikä on lempi raamatunkohtasi? Miksi?

Harjoitus 1 Raamatunlausemagneetteja

Tähän harjoitukseen on hyvä varata riittävästi aikaa, arviolta tunnista kahteen. Harjoitukseen varattava aika riippuu siitä, paljonko magneetteja halutaan tehdä. Tärkeitä ja rohkaisevia Raamatun kohtia on hyvä lukea ja oppia ulkoa. Helposti kohdat jäävät vain Raamatun sivuille, eivätkä elä arjessa mukana. Entäpä jos tärkeimmät ja rohkaisevat Raamatun kohdat olisivatkin jääkaapin ovelta?

Magneettien tekemiseen tarvitset papereita, kyniä, sakset, liimaa, Raamattuja, laminointitasakuja + laminointikone tai kontaktimuovia, leikattavaa magneettilevyjä tai pieniä magneetteja. Käytä mielikuvitustasi: magneetteihin voi leimailla, käyttää hileitä, paljetteja, kuvioleikkureita, leikattuja kuvia, lähes ihan mitä vain.

Magneetteihin voi käyttää kaikki pienetkin jämäpaperit ja niihin uskaltaa myös käyttää vähän hienompia papereita, koska magneetti on pieni eikä kuluta paljon paperia. Vaikeinta ja haastavinta on löytää Raamatun kohta. Siinä nuoria voi auttaa jo keräämällä esimerkiksi Jumalan lupauksia ja psalmin kohtia paperille. Magneettiin ei mahdu kovin montaa jaetta kirjoittamaan, joten kannattaa olla ytimekäs ja valita vaikka vain yksi lause jakeesta.

Valitkaa paperit ja koristelkaa magneetti haluamallanne tavalla. Kirjoittakaa haluamanne Raamatun kohta magneettiin. Kun magneetti on valmis, sujauttakaa se laminointitaskuun (kannattaa laittaa useampi kerrallaan, jos laminointitasku on iso) ja laminoikaa se. Jos laminointikoneen käyttö on mahdotonta, voitte käyttää perinteistä kontaktimuovia kummallekin puolelle. Näistä jompikumpi kannattaa tehdä, jotta magneetti kestää pidempään.

Kun magneetti on laminoitu, ja leikattu omaksi magneetikseen (älkää leikatko aivan paperin reunasta, vaan jättäkää muutama milli reunusta, koska muuten magneetin reunat voivat alkaa repsottaa ajan myötä) on aika liimata magneetti taakse. Kätevintä tässä on liimapintainen leikattava magneettilevy, jolloin ei tarvitse alkaa sotkea liiman kanssa. Myös perinteisempiä magneetteja voidaan käyttää, jolloin magneetin on hyvä antaa kuivua kunnolla, jotta magneetti ei irtoa.

Vinkki: Magneetteja voi myydä vaikka myyjäisissä, tehdä joulu- tai ystävänpäivälahjoiksi. Ne sopivat hyvin omaan tai ystävän arkeen pieneksi rohkaisuksi. Magneetti voidaan jättää liimaamatta tekeleen taakse, jolloin saadaan esimerkiksi kaunis kirjanmerkki oman Raamatun väliin.

Harjoitus 2 Raamatumeditaatio

Valitse joku seuraavista Raamatunkohdista, joka puhuttelee sinua juuri nyt

- Minä turvaan sinuun. Sinä olet minun Jumalani! (Ps. 31:15)
- Sinun kädessäsi ovat elämäni päivät (Ps. 31:16)
- Ole ääneti Herran edessä, odota hänen apuaan (Ps 37:7)
- Herra sinä tiedät, mitä minä kaipaan (Ps. 38:10)
- Missä on aarteesi, siellä on myös sydämesi (Matt. 6:21)
- Herra! Jos vain tahdot sinä voit minut puhdistaa (Matt. 8:2)
- Teillä on vain yksi mestari, Kristus (Matt 23:10)
- Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa. (2.Kor. 12:9)
- Enää en elä minä, vaan Kristus elää minussa. (Gal.2:20)

Etsi hyvä asento. Hengitä rauhallisesti ja tyhjennä mielesi. Sulje silmäsi. Toista valitsemasi Raamatun teksti hitaasti mielessäsi kymmenen kertaa. Voit myös toistaa lausetta ääneen hiljaa kevyesti huulia liikuttaen. Sanat saavat painua mieleesi. Jos ne tuntuvat vaikeilta, niitä ei tarvitse yrittää selitellä tai ymmärtää. Sanan äärellä oleminen riittää. Anna Raamatun sanojen vaikuttaa sinuun. Voit palata niihin tulevan viikon aikana.

(Hans Tuominen 2005, 48–49)

Harjoitus 3 Erilaisia näkökulmia

Raamattua voi lukea monesta näkökulmasta. Valitkaa ryhmälle yksi tai useampi yhteinen raamatunkohta. Se voi olla mikä tahansa. Jokainen voi lukea kohdan seuraavien kysymysten valossa:

1) **FAKTAT:** Mitä raamatunkohdassa sanotaan?

- Listaa mitä tosiasioita kohdasta nousee. Älä käytä omia tulkintojasi tai ilmaisujasi
- Mitä tapahtuu? Missä? Kenestä kerrotaan?

2) **MITÄ TARKOITTAA?** Kirjoita yksi hengellinen opetus tai periaate kustakin jakeesta.

- Mitä kohta kertoo Jumalan/Jeesuksen toiminnasta.
- Sisältääkö se käskyn/lupauksen/esimerkin, jota tulisi noudattaa?
- Mitä kohdan ihmiset tekivät, jota sinunkin kannattaisi tehdä tai olla tekemättä?
- Mitä sellaista he eivät tehneet, jota sinun tulisi tehdä?

3) **MIETI HENKILÖKOHTAISUUTTA.** Mitä kohta merkitsee minulle?

- Haastaako kohta sinua johonkin?

Lopuksi kootaan ajatukset. Mitä yhtäläisiä ja erilaisia ajatuksia ryhmän sisällä nousi.

(Graham-Lotz. i.a.)

Harjoitus 4 Raamattu-mietiskely

Ohjaaja lukee valitsemiaan Raamatunkohtia, ryhmäläiset saavat olla hiljaa ja keskittyä kuuntelemaan. Raamatunkohtien välissä on hyvä olla tarpeeksi pitkä hiljaisuus, jotta on aikaa kuulostella myös omia ajatuksiaan. Ryhmä on hyvä ohjeistaa myös niin, että jos joku raamatunkohta puhuttelee erityisesti, sitä voi jäädä miettimään, vaikka seuraava kohta jo luettaisiin.

Vinkki: Tämä harjoitus sopii myös loppuhiljentymiseen.

Haaste:

- ✓ Kerro jollekin, joka ei tunne Raamattua/ Jumalaa, mutta on muuten avoin ajatuksillesi, joku oivallus ja löytö, minkä olet Raamattua lukiessasi omasta elämästäsi tehnyt.
- ✓ Lue Raamattua jossain julkisella paikalla. Tarkkaile mitä ajatuksia/tilanteita/tuntemuksia siinä syntyy.

Hiljentymisen (katso vinkit s.4)

Laulu-ehdotuksia:

- Sana Jumalan (VK61)
- Sanan anna koskettaa (VK 56)
- Kuljeta ja johda (NV15 101, VK 142)
- Tänään häneen uskon (NV15 64, VK108)
- Pyhiinvaeltajien laulu (NV15 33, VK246)

5 MERKITYKSELLINEN RUKOUS

Tavoite:

Rukouksen merkityksen ymmärtäminen, henkilökohtaisen rukouselämän rikastuminen, kokemusten jakaminen ja rukoiluun rohkaiseminen.

Lämppäri:

Käydään kuulumiset normaalisti läpi. Kuulumisten jälkeen tehdään yhteinen tarina. Ryhmän vetäjä antaa aiheen, joka voi olla esimerkiksi ”Kerran kun rukoiltiin” tai ”Messussa”. Joku aloittaa tarinan haluamallaan lauseella. Toinen tarttuu edelliseen lauseeseen, ja jatkaa lausetta seuraavalla lauseella ja sen jälkeen tarinaa jatkaa taas joku toinen. Tarinaa voidaan jatkaa muutama kierros. Mitä lopulta tapahtui kerran kun rukoiltiin tai silloin kun oltiin messussa?

Alustus:

- Jeesus opettaa meille rukouselämän suuntaviivoja Isä meidän-Rukouksessa. Isä meidän- rukous sisältää kuusi eri rukoustyyppiä, jotka on esitetty alla olevassa taulukossa

1. Rukousaihe: Rukous, että Jumala olisi meille rakas	Palvonta	Jumalalle
2. Rukousaihe: Rukous, että Jumalan valtakunta tulisi ja hyvä tahto tapahtuisi	Esirukous	Toisten puolesta
3. Rukousaihe: jokapäiväisten tarpeiden pyytäminen	Pyyntörukous	Jumalan lahjoja
4. Rukousaihe: Syntien anteeksiantamisen pyytäminen	Synnin- tunnustus	Toisten kanssa
5. Rukousaihe: Suojan ja vapautuksen pyytäminen	Vapautus- rukous	Pahaa vastaan
Loppuylistys	Ylistys	Jumalan edessä

(Salo 2007, 88)

- Tämä rukous kattaa kaikki ja kaiken. Jos emme tiedä, mitä rukoilla, Isä meidän on se, miten Jeesus opetti meitä rukoilemaan.
- Raamattu puhuu paljon rukouksesta. Raamatussa kehoitetaan rukoilmaan yli 250 kertaa ja puhutaan rukoilemisesta yli 280 kertaa. Muutamia näkökulmia esimerkiksi seuraavissa raamatunkohdissa.

Joh. 16:24 – Jeesuksen nimessä on voima

”Totisesti, totisesti: mitä ikinä te pyydätte Isältä minun nimessäni, sen hän antaa teille. Tähän asti te ette ole pyytäneet mitään minun nimessäni. Pyytäkää, niin te saatte, ja teidän ilonne on täydellinen.”

Matt. 7:7 – Pyytävä saa. Jumala on varannut meille lahjojaan

"Pyytäkää, niin teille annetaan. Etsikää, niin te löydätte. Kolkuttakaa, niin teille avataan. Sillä jokainen pyytävä saa ja jokainen etsijä löytää, ja jokaiselle, joka kolkuttaa, avataan."

Fil. 4:6-7 – Älkää murehtiko, Jumala tietää mitä me tarvitsemme

"Älkää olko mistään huolissanne, vaan saattakaa aina se, mitä tarvitsette, rukoillen, anoen ja kiittäen Jumalan tietoon. Silloin Jumalan rauha, joka ylittää kaiken ymmärryksen, varjelee teidän sydämenne ja ajatuksenne, niin että pysytte Kristuksessa Jeesuksessa."

1.Tess. 5:17 – Olkaa alttiita rukoilemaan ja kiittämään kaikissa tilanteissa

"Rukoilkaa lakkaamatta. Kiittäkää kaikesta. Tätä Jumala tahtoo teiltä, Kristuksen Jeesuksen omilta."

Matt. 26:39 Jumala ei aina vastaa niin kuin ajattelisimme meille olevan parasta

"Hän meni vähän kauemmaksi, heittäytyi kasvoilleen maahan ja rukoili: "Isä, jos se on mahdollista, niin menkään tämä malja minun ohitseni. Mutta ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä."

1. Joh. 5:14-15 – On tärkeä rukoilla Jumalan tahdon tapahtumista

"Me saamme rohkeasti lähestyä Jumalaa uskoen, että hän kuulee meitä, mitä sitten pyydämme hänen tahtonsa mukaisesti. Ja kun tiedämme hänen kuulevan kaikki pyyntömme, tiedämme myös, että saamme sen mitä häneltä pyydämme."

Vinkki raamatunkohtien läpikäymiseen: Jokaiselle nuorelle voidaan antaa oma kohta, jolloin lukemisesta ei tule monologia. Ryhmäläisille voi jakaa raamatunkohdat myös paperilla, jolloin on helpompi seurata, mistä kohdista nousevat johtopäätökset nousevat. Toisaalta myös he jotka eivät ole hyviä kuuntelijoita, pääsevät mukaan.

- Rukous saa olla luonnollista eikä siihen tarvitse kaavaa
- Jumalalle saa puhua omin sanoin
- Jumala ei anna aina kaikkea. Sanassaan hän kuitenkin sanoo tahtovansa antaa meille sitä, mikä on meille aidosti hyvää.
- Jumala voi puhua meille esimerkiksi tuomalla mieleemme ajatuksia, kuvia tai Raamatun lauseita
- Theodor Bovet on sanonut: "Keskustele Jumalan kanssa ikään kuin hän istuisi edessäsi tuolilla tai tulisi huoneeseen ja sanoisi "mitä tahdot että tekisin sinulle?"

Yhdessä pohdittavaksi:

- Miltä rukoilu tuntuu?
- Mitä hyviä tapoja sinulla on rukoilla, joita voisit jakaa myös muille ja rohkaista rukoilemaan säännöllisesti?
- Jaetaan rukousvastauksia, jotka voivat olla rohkaisuina toisille
- Mikä rukouksesi ovat olleet sellaisia, mihin et ole saanut Jumalalta toivottua vastausta? Mitä ajatuksia se herättää? Onko täyttymättömistä rukousvastauksista seurannut jotain hyvää tai parempaa?

- Jumalan kanssa voi jutella arkisten askareiden lomassa. Teetkö sinä näin? Osaatko antaa esimerkkejä?
- Jumala puhuu myös meille. Mitä tapoja olet tunnistanut omalla kohdallasi? Miten Jumala puhuu juuri sinulle? (Raamattu, luonto, tuoksut, musiikki, ajatukset, toiset ihmiset, ilmestykset, unet, voimakkaat tunteet...?)
- Oletko rukoillut ihmisten puolesta, joiden kanssa et tule toimeen, eivät pidä sinusta tai ovat tehneet sinulle pahaa? Onko se vahvistanut sinua? Mitä vaikutuksia sillä on ollut?

Harjoitus 1 Isä-meidän meditaatio

Valitse yksi Isä meidän-rukouksen pyyntö meditaation kohteeksi. Lue se ensin hitaasti hiljaa mielessäsi. Mietiskele tämän jälkeen pyyntöä neljästä näkökulmasta

1. *Opetuksena*. Mistä Jumala tahtoo minulle opettaa? Mitä hän tahtoo minulta?
2. *Kiitoksena*. Mistä kaikesta voin olla Jumalalle kiitollinen? Mitä Jumala lahjoittaa minulle?
3. *Katumuksena*. Miten olen rikkonut Jumalan tahtoa vastaan? Mitä haluan Jumalalle tunnustaa? Mihin tarvitsen anteeksiantoa?
4. *Pyyntönä*. Mitä tarvitsen elämääni, että voisin paremmin noudattaa Jumalan tahtoa?

(Tuominen 2005, 49)

Harjoitus 2 Kuunteleva rukous

Jakaannutaan noin 3 hengen ryhmiin. Tarkoituksena on rukoilla vuorotellen jokaisen ryhmäläisen puolesta. Aluksi, esimerkiksi vetäjän johdolla, siunataan lyhyesti yksi ihminen. Siunatessa voi laittaa käden siunattavan olkapäälle tai pään päälle. Rukouksen jälkeen odotetaan hiljaa esimerkiksi 1-2 minuuttia. Yritetään kuunnella, mitä Jumala kyseiselle ihmiselle haluaa sanoa.

Kuuntelun jälkeen ryhmäläiset voivat kertoa sille, jonka puolesta rukoiltiin, mitä he kokivat ja mitä heidän mieleensä nousi. Tähän on annettu ohjeeksi, että tuomitsevat ja syyttävät asiat jätetään sanomatta, samoin seuraavat aihepiirit, joilla on aiheutettu paljon vahinkoa: puolison löytäminen, lasten saaminen ja lähestyvä vakava onnettomuus. Jos mieleen ei tule mitään, on hyvä muistuttaa että se ei haittaa.

Keskusteluun menee yleensä reilu viisi minuuttia, riippuen tilanteesta. Usein ihmisten mieleen nousee kohtia Raamatusta, lauluja, virsiä, sanoja, mielikuvia, joskus tuntemuksia omaan kehoon. Keskustelussa rukoiltava voi antaa palautetta siitä, kokeeko hän asioita omakseen vai ei. Lopuksi rukoiltava siunataan Herran siunauksella. Sama toistetaan jokaisen ryhmäläisen kohdalla, kaikki ryhmät yhtä aikaa.

Loppuun varataan aikaa palautetta varten. Kaikkea on hyvä punnita Raamatun valossa, joka on elämän ja uskon ylin ohje. Kaikki, mikä on ristiriidassa Raamatun sisällön kanssa (lyhemmin uskontunnustuksen, kymmenen käskyn ja Isä meidän -rukouksen kanssa), saa jäädä omaan arvoonsa.

Huom: Tämä harjoitus ei ole sidoksissa armolahjoihin ja se voidaan tehdä ilman opetusta armolahjoista. Jokainen meistä voi olla rohkaisemassa toinen toistamme. Joskus Jumala vaikuttaa ajatuksissa tuoden esiin jotain rohkaisevaa.

Harjoitus 3 Rukous omin sanoin

Jeesuksen opettama rukous sisältää seuraavat osiot: palvonta, esirukous, pyyntörukous, synnintunnustus, vapautusrukous ja ylistys. Kirjoita omin sanoin oma rukous, jossa nämä osat tulevat esiin. Millainen rukous sopii juuri sinun suuhusi?

Vinkki: Vaihtoehtoisesti ohjaaja lukee Isä meidän-rukouksen osissa ja antaa aikaa hiljentymiselle. Mitä kyseinen rukouksen kohta saa sinut rukoilemaan juuri tänään?

Haaste:

- ✓ Mieti joku tapa, jolla voisit tehdä rukouksesta luonnollisen osan arkea. Voit esimerkiksi laittaa kännykän soimaan 2-6 kertaa päivässä ja hiljentyä Jumalan edessä pyytäen siunausta ihmisille joiden kanssa olet tekemisissä, paikoille missä olet, vastaantulijoille, kiittää, siunata tai kertoa ajatuksiasi Jumalalle. Vai voisiko rukousmuistuttajasi olla esimerkiksi STOP-liikennemerkki? Jumala on persoona, joka haluaa olla suhteessa lapsensa kanssa ja ilahtuu jokaisesta huokauksesta hänen puoleensa.
- ✓ Harjoittele läsnäoloa. Varaa sinulle hyvältä tuntuva aika, 7-15 minuuttia, jolloin sulkeutut rauhalliseen paikkaan olemaan hiljaa ja odottamaan Jumalaa. Ota hetkeen vain paperia ja kynä ja kirjoita ylös ne ajatukset, joihin ajattelusi harhautuu. Pyri unohtamaan puhelin, huolet ja ne tehtävät mitkä odottavat tekemistä ja keskity vain siihen hetkeen. Kirjoita kaikki ajatukset ylös. Hiljaisuudessa vietetyn hetken jälkeen voit tutkia, saiko jotain uutta oivallusta. Yritä harjoitella läsnäoloa hetken verran päivittäin ainakin viikon ajan. Kirjaa ylös havaintojasi. Miltä tuntui olla hiljaa? Muuttuiko se helpommaksi kun sitä oli jonkin verran tehnyt?
- ✓ Mene rukouskävelylle. Pyydä kävelyllä Jumalaa näyttämään jotain mihin hän haluaa huomiosi erityisesti kiinnittää. Pysähdy, kuuntele ja toteuta ne kehotukset jotka Jumala sydämellesi laskee. Voitte toteuttaa rukouskävelyä myös 2-3 hengen ryhmissä.
- ✓ Valitse jokin aikaväli (esimerkiksi muutama viikko tai kuukausi) ja ala rukoilla säännöllisesti ihmisen puolesta jonka kanssa et tule toimeen, joka ei pidä sinusta tai joka on tehnyt sinulle paha. Voit pitää rukouspäiväkirjaa. Tarkkaile mitä sinussa itsessäsi tapahtuu ja mitä vaikutuksia rukouksella on.

- ✓ Aloita rukouspäiväkirja. Hanki vihko, johon voit kirjoittaa rukouksesi. Voit rukoilla vihkoon miten tahdot, tai kirjata jokaiselle viikonpäivälle erilaisia asioita joiden kautta lähdet rukoilemaan. Esimerkiksi:
 - *Maanantai*: Rukoile kolmen läheisen ihmisen puolesta
 - *Tiistai*: Rukoile vapaasti mitä haluat
 - *Keskiviikko*: Rukoile jonkin yhteiskunnallisen asian puolesta
 - *Torstai*: Kuuntele mitä ajatuksia nousee mieleen ja kirjoita niitä
 - *Perjantai*: Keskity erityisesti omiin asioihisi ja tuo niitä Jumalan eteen
 - *Lauantai*: Ota lempi raamatunpaikkojasi ja kirjoita niitä liittäen oman nimesi niin, että esimerkiksi jostakin Raamatun lupauksesta tulee juuri sinulle kohdistettu.
 - *Sunnuntai*: Lähde vaan kirjoittamaan ja anna Jumalan ohjata kirjoitustasi. Kirjoita vapaasti ajatuksiisi nousevia asioita

Hiljentymisen (katso vinkit s.4)

Laulu-ehdotuksia

- Ikuinen on voima rukouksen (VK 114)
- Halleluja, tunnet sydämeni (NV15 122, VK 151)
- Nimellesi kiitos (NV15 113)
- Kuljeta ja johda (NV15 101, VK 142)
- Hiljaa (NV15 121, VK119)

6 JUMALAN JOHDATETTAVINA

Tavoite:

Auttaa ymmärtämään Jumalan suunnitelmaa omassa elämässä, pohtia omia unelmia, ja huomata Jumalan johdatus omassa elämässä.

Lämpöä:

Ryhmän vetäjä ottaa mukaansa pinon aikakauslehtiä ja saksia. Ryhmäläiset ohjeistetaan saksimaan lehdistä jokin lause tai asia, joka kuvaa jotain tulevan viikon suunnitelmaa ja toinen lause tai asia joka kuvaa jotain omaa unelmaa. Annetaan tietty aika tehtävän tekoon ja puretaan ajatukset yhdessä. Voidaan miettiä myös minkälaista johdatusta omassa elämässä on kokenut. Ennen itse aiheen käsittelyä varataan aikaa myös edellisen kerran haasteiden purkamiselle. Mitä ajatuksia, oivalluksia tai havaintoja on tullut?

Alustus:

- Jumala on luonut meidät omaksi kuvakseen kaikkine niine piirteineen, joita meissä on. Ihmiselle on uskottu arvokkaita mahdollisuuksia ja tehtävä jo täällä maan päällä (Ef.2:8–10). Sen toteuttamiseksi Jumala on varannut meille jokaiselle omat yksilölliset lahjansa.
- Haaveet, joita meillä on, ovat osa Jumalan suunnitelmaa meidän elämällemme. Jokaisen haaveet ovat ainutlaatuisia. Saamme haaveilla suuria Jumalan kanssa.
- Joskus mietimme paljon sitä, mitä Jumala tahtoo meidän elämällemme. Wilifrid Stinisenillä (1997, 97) on yksi näkökulma tähän:
 1. Jumala tahtoo sitä, mikä sopii sinulle ja josta sinä voit hyvin.
 - Jos jumala tahtoo sinun tekevän jotain hän myös luo sinulle tarvittavat edellytykset
 - Jumala antaa sisäisen kaipauksen, terveyttä ja aikaa
 - Jokaisella ihmisellä on oma ”mittansa” myös hengelliselle pohdiskelulle
 2. Sellainen ajatus joka tekee meidät onnettomiksi, alavireiseksi tai pelokkaiksi, ei tule Pyhästä Hengeltä. Pyhän Hengen suunnitelma tuo rauhan.
 - Jumala herättää riemua ja hengellistä iloa ja karkottaa surun ja hämmennyksen jota vihollinen saa aikaan. Jos rauha kestää, ollaan sopusoinnussa Hengen kanssa

Ps.85:9

”Minä kuuntelen, mitä Herran Jumala puhuu. Hän lupaa rauhan kansalleen”

- Jotkut tilanteet elämässämme ovat sellaisia, että emme koe Jumalan läsnäoloa. Jumala on kuitenkin joka hetki elämässämme ja turvaa jokaisen askelemme.

- Jumala johdattaa meitä elämässämme erilaisten tilanteiden ja ihmisten kautta. Raamattussakin näkyy Jumalan tapa johdattaa ihmisiä erilaisissa olosuhteissa (esim. Isrealilaiset autiomaassa)
- Jeesuksen antama elämäntehtävä löytyy jokaisesta evankeliumista (Matt.28:18-20, Mark. 16:15, Luuk. 24:46-49, Joh. 20:21-23).

Yhdessä pohdittavaksi:

- Annetaan hetki aikaa miettiä, miten Jumala on johdattanut sinun elämääsi. Mitkä tapahtumat tai ajatukset ovat olleet sellaisia, jotka ovat muuttaneet omia suunnitelmiasi, mutta myöhemmin olet saanut nähdä, että näin tämän oli parasta mennä?
- Mitä asioita odotat elämältä?
- Mitä voit tehdä varmistaaksesi, että tekemäsi valinnat ovat Jumalan tahdon mukaisia?
- Mitä hyviä asioita maailmaan on tullut sinun kauttasi?
- Millaista johdatusta voit nähdä arjessa?
- Millaista johdatusta haluaisit kokea?
- Mitä lahjoja Jumala on antanut sinulle, ja miten voisit käyttää niitä muiden ihmisten hyväksi?

Harjoitus 1 Kirje tulevaisuuteen.

Kirjoita tulevaisuuteen itsellesi kirje, jossa kuvaat asioita, joista haaveilet juuri nyt ja mitä ajattelet Jumalasta ja elämästä juuri nyt. Voit kirjoittaa myös mitkä ovat sellaisia, asioita, joissa koet olevasi parhaimmillasi ja mitkä asiat liikuttavat juuri sinua. Laita kirje talteen, ja voit joskus palata siihen ja miettiä, mitä se on merkinnyt elämässäsi että olet ajatellut niitä ajatuksia joita olet kirjeeseen kirjoittanut.

Harjoitus 2 Johdatus näkyväksi

Kirjaa paperille ylös asioita menneisyydestä, tästä hetkestä ja tulevaisuudesta. Harjoituksen tarkoituksena on huomata miten elämässä tapahtuneilla asioilla on tapana nivoutua yhteen. Elämässä tapahtuneet asiat ja päätökset vaikuttavat moneen muuhun asiaan ja asioiden kokonaisuus muodostaa selkeän polun.

Kirjoita ylös ajatuksia, päätöksiä, ihmisiä, lapsuuden haaveita ym. jotka ovat vaikuttaneet siihen kuka sinä olet nyt, sekä siihen, missä paikalla olet tällä hetkellä. Mitkä asiat elämässäsi ovat olleet sellaisia joita olet oppinut ja harrastanut? Keitä ovat ne ihmiset joiden kanssa olet ollut tekemisissä? Miten nämä asiat ovat olleet muokkaamassa sinua sellaiseksi kuin olet? Mitkä ovat asioita, joiden voit selkeästi huomata linkittyvän toisiinsa? Kirjaa myös omia toiveitasi ja haaveitasi tulevaisuudelle.

Jakakaa lopuksi tekemiänne havaintoja toisillenne.

Harjoitus 3 Haaveet ja toiveet listaksi

Kirjaa ylös haaveitasi ja unelmiasi ja toiveitasi, joita toivot että toteutuisivat tälle vuodelle. Voit käyttää kaunista paperia, kirjoittaa omaan vihkoosi tai leikata lehdestä kuvia kuvittamaan kirjoittamaasi. Lopuksi siunataan haaveet yhdessä.

Haaste:

- ✓ Ota paperia ja kynä. Mieti niitä hyviä asioita joihin sinut tänään kutsutaan. Kirjoita ne, jotka tuntuvat nyt oikeilta. Toista sama muutaman päivän ajan.

- ✓ Kysele ihmisiltä minkälaisia unelmia heillä on. Yritä rohkaista heitä omia unelmiaan kohti esimerkiksi tuomalla esiin heidän vahvuuksiaan.

Hiljentymisen (katso vinkit s.4)

Laulu-ehdotuksia:

- Halleluja, tunnet sydämeni (NV15 122, VK 151)
- Sinä tunnet minut (VK 106)
- Elämä on nyt (NV15 112, VK 150)
- Tahtosi tiellä (NV15 100, VK 143)
- Tule kaikeksi mulle (NV15 102, VK 125)

7 ELÄMÄN HAASTEISSA

Tavoite:

Antaa näkökulmia elämän vaikeuksien kohtaamiseen. Auttaa ymmärtämään että Jumala on vaikeuksista huolimatta jatkuvasti lähellämme.

Lämppäri:

Käydään kuulumiskierros. Jokainen saa kertoa omat kuulumisensa ja jos Jumala on puhutellut jostain asiasta viimeaikoina. Käydään myös läpi edellisen kerran haaste. Miten se on sujunut, onko tullut onnistumisen kokemuksia? Mitä ajatuksia se on herättänyt? Miltä haasteen tekeminen tuntui?

Ennen aiheeseen siirtymistä ohjaaja voi soittaa jonkin päivän aiheeseen liittyvän kappaleen. Kuunnellaan laulu, ja sitä kuunnellessa jokainen saa valita laulusta yhden sanan tai säkeen joka häneen kolahti, joka kosketti tai joka jäi mietityttämään. Laulun loputtua puretaan ajatukset ja pohdinnat

Ehdotuksia kappale-valintaan:

- * HB – Hylkäsitkö minut?
- * Metallimessu – Käy yrttitarhasta polku
- * Idän ihmeet – Etsinyt & Kulkenut / Herätys Jumala

Alustus:

Kärsimyksen ongelma on kysymys, johon ei ole esitetty yksinkertaista ja täydellistä ratkaisua. Kärsimys ja vaikeudet eivät kuitenkaan ole osa Jumalan alkuperäistä luomisjärjestystä (1.Moos. 1-2)

- Jeesuksen kautta tullut viesti on tärkeä ihmisille.
 - Jeesus ristiinnaulittiin roomalaisten ja juutalaisten käsissä. Jumala itse oli läsnä Kristuksessa, joten Jumala naulittiin ristille. Ristillä Jumala alistui kärsimykseen. Risti oli tuohon aikaan pahin kidutusväline.
 - Kristus kärsi epäoikeudenmukaisesti ristillä syyttömänä. Jumala kärsi ja koki tuskaa jotta voi sanoa meille ihmisille ”Minä kärsin myös. Minä tiedän”.
 - Vaikeissa hetkissä Jumala on keskellämme vaikka emme huomaisi sitä. Hän on kärsinyt kaikilla niillä tavoilla, joilla me kärsimme.

Room. 5:1-4:

”Nyt kun Jumala on tehnyt meidät jotka uskomme vanhurskaiksi, meillä on Herramme Jeesuksen Kristuksen ansioista rauha Jumalan kanssa. Kristus on avannut meille pääsyn tähän armon, jossa nyt lujasti pysymme. Me riemuitsemme siitä toivosta, että pääsemme Jumalan kirkkauteen. Me riemuitsemme jopa ahdingosta, sillä tiedämme, että ahdinko saa aikaan kestävyyttä, kestävyys auttaa selviytymään koetuksesta ja koetuksesta selviytyminen antaa toivoa.”

- Kun emme ymmärrä kaikkea, saamme ajatella että mikään, mitä ympärillämme tapahtuu, ei voi erottaa meitä Kristuksen rakkaudesta (Room. 8:29–30).

- Joosefin elämästä kerrotaan Raamatussa 1. Moos. 37–50. Joosefin veljet myivät hänet orjaksi Egyptiin. Hän joutui eroon perheestään ja kärsi siitä. Egyptissä Joosef tuomittiin vankeuteen rikoksesta jota hän ei ollut tehnyt. Koetukset, kiusaukset ja vastoinkäymiset veivät hänen voimiaan monta vuotta, kunnes lopulta hänestä tehtiin Egyptin hallitsija ja hän oli asemassa, jossa pystyi pelastamaan oman perheensä sekä koko Jumalan kansan hengen.
→1.Moos.50:20

”Te kyllä tarkoittitte minulle paha, mutta Jumala käänsi sen hyväksi. Hän antoi tämän kaiken tapahtua, jotta monet ihmiset saisivat jäädä henkiin”

- Jumala ei luvannut seuraajilleen kärsimysvapaata elämää. Evankeliumi antaa kuitenkin toivon kärsimysten keskellä.

2. Kor. 4:8-9,16 : Jumala ei hylkää meitä

”Me olemme kaikin tavoin ahtaalla mutta emme umpikujassa, neuvottomia mutta emme toivottomia, vainottuja mutta emme hylättyjä, maahan lyötyjä mutta emme tuhottuja. Me kannamme aina ruumiissamme Jeesuksen kuolemaa, jotta myös Jeesuksen elämä tulisi meidän ruumiissamme näkyviin.”

2. Kor. 12:7-10 : Jumalan armo riittää. Hänen voimansa tulee esiin heikkoudessa.

” Olen kolme kertaa pyytänyt Herralta, että pääsisin siitä [ruumiillisesta vaivasta]. Mutta hän on vastannut minulle: ”Minun armoni riittää sinulle. Voima tulee täydelliseksi heikkoudessa.” Sen tähden ylpeilen mieluummin heikkoudestani, jotta minuun asettuisi Kristuksen voima. Siksi iloitsen heikkoudesta, loukkauksista, vaikeuksista, vainoista ja ahdingoista, joihin joudun Kristuksen tähden. Juuri heikkona olen voimakas.”

Ps. 34: 9-10

”Herra on lähellä niitä, joilla on särkynyt sydän, hän pelastaa ne, joilla on murtunut mieli. Monet vaivat kohtaavat vanhurskasta, mutta kaikista niistä Herra hänet vapauttaa.”

- Saamme lohdutusta siihen, että taivaassa ei ole murhetta.
- Vaikeuksien ja kärsimysten keskellä ihminen saa huutaa Jumalan puoleen ja vedota Jumalaa toimimaan oikein ja pitämään sanansa, sillä Raamatun mukaan Jumala on oikeudenmukainen ja hyvä. Jobin kirjan loppupuolella käy ilmi, että Jumala jopa iloitsee, kun ihminen vetoaa Jumalan hyvyteen.
- Ympärillämme on paljon ihmisiä joilla on tarpeita ja huolia. Kun kuulemme ihmisten tarpeista, voimme olla auttamassa heitä käytännöllisellä tavalla. Voimme auttaa antamalla rahaa, aikaa ja osaamistamme toisen ihmisen hyväksi
→Jaak 2:15-17

”Jos veljenne tai sisarenne ovat vailla vaatteita ja jokapäiväistä ravintoa, niin turha teidän on sanoa: ”Menkää rauhassa, pitäkää itsenne lämpimänä ja syökää hyvin” jos ette anna heille mitä he elääkseen tarvitsevat. Näin on uskonkin laita. Yksinään, ilman tekoja, se on kuollut.”

- Kun näemme toisen ihmisen keskellä vaikeuksia tai kärsimyksen keskellä, kutsumuksemme on osoittaa myötätuntoa. Kun ihminen kärsii, hyvää tarkoittavat yritykset auttaa ymmärtämään kärsimystä järjellä, saattavat olla loukkaavia.

- Usein paras tapa auttaa on kuunteleminen. Pelkkä läsnäolokin voi riittää. Voimme myös rukoilla asian puolesta ääneen tai hiljaa mielessämme. Jos osaamme, voimme myös rohkaista toisiamme.
→Hepr. 3:13.

”Rohkaistaa toinen toisianne joka päivä, niin kauan kuin tuo sana ”tänä päivänä” on voimassa.”

– Ryhmän ohjaaja voi etsiä aiheeseen liittyvän voimauttavan tarinan, jossa Jumalan läsnäolo vaikeuksissa tulee esille. Tarinasta nousevista ajatuksista voidaan keskustella.

Yhdessä pohdittavaksi:

- Käykää yhdessä Raamatusta Jobin tarina. Job ei syyttänyt kärsimyksistään Jumalaa. Sen sijaan hän kiitti kaikesta. Mitä sinä olisit tehnyt? Mitä voisimme oppia kertomuksesta?
- Vaikeissa tilanteissa ei kannata jäädä yksin. Mistä voi saada apua jos omassa elämässä on isoja vaikeuksia? Mistä sinä olet saanut apua?
- Mitä Jumala haluaa antaa meille kun meillä on vaikeaa?
- Meitä satuttavat ikävät ja vaikeat asiat voivat olla toisten ihmisten aiheuttamia. Mitä tapahtuisi jos Jumala ottaisi maailmasta pahan kokonaan pois ja pakottaisi kaikki ihmiset hyväksi?
 - Vapaus ihmisiltä kokonaan pois niin ettei vaan voitaisi tehdä pahaa?
 - Mitä on aito ihmisyyys ja mitä sille tapahtuisi?
 - Mitä tapahtuisi jos Jumala pakottaisi kaikki yhteyteensä?
- Onko sinulla kokemuksia siitä, että olet tunnistanut itsessäsi jonkun huonona pitämäsi taipumuksen (itsekkyyys, ahneus, valehtelu, vääränlainen ajatus tms), vienyt sen Jumalan eteen ja huomannut että Jumala todella haluaa muuttaa sinua? Millaisia?
- Keksitkö tapahtumia, jossa vaikeuksien kautta on syntynyt jotain hyvää? (Onko joku tullut uskoon? Onko joku saanut rohkaisua omaan tilanteeseen jonkun muun kärsimyksen kautta? Onko joku saanut ymmärrystä muita kohtaan kärsimyksen kautta?)
- Mistä kokemus Jumalan läsnäolosta tulee?
- Millaisia rohkaisevia tarinoita olet kuullut siitä, että joku olisi selvinnyt vaikeasta tai kärsimystä tuottavasta tilanteesta?
- Mitä kärsimyksen liittyviä kirjoja tai kertomuksia jotka ovat rohkaisseet sinua, voisit suositella muille?
- Usein kärsimyksen keskellä suurinta, mitä ystävälle voi tehdä, on kuunnella. Mitkä ovat niitä hetkiä ja tilanteita kun sinä olet saanut tulla kuulluksi oman hätäsi kanssa? Miltä se on tuntunut?

Harjoitus1:

Vaikeina hetkinä tuntuu että kaikki menee aina pieleen ja Jumala on kaukana. Kirjoita pahan päivän varalle itsellesi muistiin asioita, jotka ovat hyvin, ja asioita, joita Jumala on elämässäsi tehnyt ja kääntänyt hyväksi. Vaikeina aikoina lapun voi kaivaa esille, ja muistuttaa itseään, kuinka hyvä Jumala meillä on.

Harjoitus 2:

Jeesus on kantanut kaikki sairautemme ja murheemme ristille. Kirjoita lapulle sinua painavat asiat. Laput voidaan viedä yhdessä ristin juurelle ja hävittää ne esimerkiksi polttamalla.

Vinkki: Tämä harjoitus sopii myös hiljentymiseksi loppuun.

Harjoitus 3 Pelot esiin

Mitä vaikeita asioita ja elämään liittyviä pelkoja sinulla tulee mieleen kun mietit tulevaisuutta? Kirjoitetaan niitä yhdessä post-it lapuille ja laitetaan laput taululle tai seinälle. Tämän jälkeen mietitään hyviä ja positiivisia asioita, joita elämässä on. Asiat voivat olla pieniä tai isoja. Myös positiiviset asiat kirjoitetaan post-it lapuille.

Pyrkikää siihen, että positiivisia asioita on enemmän kuin pelkoja. Ympäröikää pelot ja vaikeat asiat positiivisilla asioilla. Tarkoitus on havaita ja konkreettisesti nähdä, että elämä on täynnä pieniä siunauksia myös vaikeiden elämäntilanteiden, pelkojen ja huolien keskellä. Tärkeää on se, mihin keskittyy. Lopuksi jokainen voi ottaa itselleen yhden tai useamman post-it lapun muistuttamaan positiivisista asioista.

Haaste:

- ✓ Nosta itsestäsi katse muihin. Huomaa lähellä olevien kärsimys tai vaikeudet. Miettikää yhdessä kuinka voisitte helpottaa lähellä olevien ihmisten oloa. Voitte esimerkiksi kerätä kolehdin jonkin asian hyväksi, viedä yhdessä vaatteita SPR:lle, osallistua johonkin keräykseen tai käydä laulamassa yhdessä sairaalassa)
- ✓ Auta lähimmäistä. Vie esimerkiksi kukkia omaisen menettäneelle, tarjoudu vahtimaan tuttavaperheesi lapsia, laita tai vie ruokaa jollekin tai lupaudu siivoamaan tai tiskamaan jonkun luokse.
- ✓ Kuuntele ihmistä, joka tarvitsee kuuntelijaa. Usein pelkkä kuuntelu riittää. Kuuntelijalla ei tarvitse olla vastauksia toisen huoliin. Tärkeintä on olla läsnä ja keskittyä siihen, mitä toisella on sanottavana.
- ✓ Rukoile sairaan ystävän tai naapurin puolesta.

Hiljentyminen (katso vinkit s. 4)

Laulu-ehdotuksia:

- Tahtosi tiellä (NV15 100, VK 143)
- Kun joku on lähellä Jeesusta (VK 204)
- Tulkoon valtakuntasi (NV15, VK 145)
- Ristin luona (VK 92)
- Väsyneet maan (NV73, VK232)
- Tule kaikeksi mulle (NV15 102)

8 ROHKEASTI KRISTITTY

Tavoite:

Saada rohkeaa kristittyinä elämiseen arjessa ja jakaa omia kokemuksia.

Lämppäri:

Käydään kuulumiskierros. Jaetaan myös edellisen kerran haasteisiin liittyvät ajatukset, pohdinat ja oivallukset. Tämän jälkeen tehdään yhdessä ajatuskartta rohkeasta kristitystä. Millainen on rohkea kristitty?

Alustus:

- Pyhä Fransiskus on sanonut: ”Saarnaa evankeliumia ja käytä sanoja jos sinun on pakko”
- Voidaan olla siunaamassa muita ihmisiä ympärillämme vaikka emme varsinaisesti saisi heitä uskomaan Jumalaan. Paavali sanoi, että yksi istuttaa, toinen kastelee ja Jumala antaa sadon (1.Kor.3:6). Voi olla hyvä hankkia itselleen ”taistelupari” jonka kanssa rukoulee, jakaa rukousvastauksia ja saa rohkeaa.
- Luukkaan 10 luvussa Jeesus lähettää 72 opetuslastaan pareittain edellään kaupunkeihin minne on itsekkin menossa. PAREITTAIN. Meidät on tarkoitettu olemaan tiiminä. → Sama periaate on Paavalin toiminnassa. Hän viittaa jatkuvasti tiimiläisiinsä: Barnabas, Silas, Timoteus, Tiitus, Luukas.

- Saarnaaja 4:9

”Kaksin on parempi kuin yksin, sillä kumpikin saa vaivoistaan hyvän palkan”

- Jokainen ihminen jonka kohtaamme, on arvokas. Jokainen on tarkoitettu Jumalan yhteyteen ja siihen myös kutsuttu. Vaikka muut ihmiset tuomitsevat hänet tai hän olisi epäonnistunut jollakin tavoin, meidän on tärkeää pitää mielessä että hänen perusihmisarvonsa Jumalan luomana ihmisenä on täsmälleen yhtä suuri kuin muillakin. Sitä tulee aina kunnioittaa.
- Elämässä on kyse muista ihmisistä. Jumala käyttää meitä joskus niin, että olemme toisillemme rukousvastauksia.
- Ilman toisiamme emme olisi Kristuksen ruumis. Jokainen jäsen täydentää toista.
- Jokainen kristitty välittää myös käytöksellään sanomaa Kristuksesta toisille, missä liikkuu. Jokainen lyhytkin kohtaaminen tai yhteys ihmisen kanssa valmistaa tietä sille, että he voivat tulla tuntemaan Jumalan
→ Esimerkiksi kaverin puolesta rukoileminen. Ole valmis lohduttamaan, kuuntelemaan mutta myös rukoilemaan. Vaikka toinen sanoisi että ei usko, voit sanoa, että rukoilu on oma tapa selvitä näistä tilanteista. Jos rukoileminen tuntuu siinä tilanteessa liian oudolta, ei tarvitse rukoilla siinä hetkessä. Sen sijaan voi ilmaista, että vie asiat Jumalalle.

Yhdessä pohdittavaksi:

- Millaista on elää kristittynä muiden ihmisten keskellä?
- Missä asioissa näet omassa elämässäsi yhteyden oman uskosi ja käytöksi väliillä? Anna pari esimerkkiä miten uskosi vaikuttaa käytökseesi.
- Mitä on arjen kristillisuus?
- Mitä rohkaisevia kokemuksia sinulla on siitä, että olet uskaltanut näyttää uskosi? Entä lannistavia kokemuksia?
- Oletko altis palvelemaan? Millaisissa asioissa sinun on luonnollisinta ja helpointa palvella muita?
- Mitä kokemuksia sinulla on siitä, että Jumala on käyttänyt sinua rohkaisemaan esimerkiksi toista?
- Mitä kokemuksia sinulla on uskon puolustamisesta, apologiasta? Miltä oman uskon puolustaminen tuntuu? Miten rohkaisisit muita puolustamaan uskoa?
- Keskustelkaa ja pohtikaa miten voisitte olla tehokkaampia hyvän sanoman välittäjiä siellä missä kuljette.
- Miten normaalissa arjessa voi tunnustautua kristityksi?
- Minkälaiset asiat eivät ainakaan toimi, jos haluaa evankelioida?
- Millaisia tyypillisiä pelkoja ja mielikuvia ihmisten mieleen nousee heidän kuullessaan sanan evankelioiminen? Mitkä asiat estävät sinua kertomasta Jeesuksesta muille?

Harjoitus 1 *Oma todistus*

On tärkeä olla valmis vastaamaan kysymyksiin, jotka koskevat uskoasi kun joku tulee kysymään sinulta siitä. Ollaksesi valmis vastaamaan tai kertomaan miksi uskot Jeesukseen, mieti etukäteen mitä vastaat. Kirjoita lyhyt todistus, jonka voit kertoa tarpeen tullessa jollekin.

Kerro todistuksessasi mitä usko Jeesukseen sinulle merkitsee ja miten se käytännössä ilmenee elämässäsi tai kerro, milloin Jumala on tullut sinua lähelle tai muuttanut/vaikuttanut jotenkin elämääsi.

Kirjoita todistuksesta maksimissaan kolmen minuutin mittainen. Pidemmin kerrottuna kuulijan kiinnostus saattaa kadota. Älä käytä uskonnollista kieltä.

Harjoitelkaa todistustenne kertomista toisillenne.

Harjoitus 2 Keskustele

Jokainen kristitty todennäköisesti kohtaa kyseenalaistavia kommentteja omaa uskoaan ja ajatuksiaan kohtaan. Miettikää ryhmässä, mitä näkökulmia ja vastauksia voisitte antaa seuraaviin väitteisiin tai kysymyksiin, joita joku tulee teille esittämään:

- ”Miksi mä lukisin Raamattua kun mä kuitenkin uskon Jumalaan? Eikö se riitä?”
- ”En mä tarvi mitään Jeesusta kertomaan mulle mikä on oikein ja mikä ei”
- ”Kaikki uskonnothan on yhtä hyviä. Miksi muka kristinusko?”
- ”Mistä sä tiedät että just toi Raamatun juttu on oikea? Kun tapahtuuhan muissakin uskonnoissa esimerkiksi ihmeitä”
- ”Mun mummo kuoli vaikka rukoilin tosi paljon. Jos Jumala on olemassa niin miksi se ei pelastanut mun mummoa?”

Haaste:

- ✓ Etsi itsellesi kaveri, jonka kanssa voisit alkaa rukoilemaan säännöllisesti. Jos potentiaalinen rukoustoveri asuu muualla, voitte rukoilla myös esimerkiksi puhelimesta tai skypessä. Kokeilkaa rukoilla säännöllisesti ainakin (esimerkiksi kahden päivän välein) kahden viikon ajan. Pitäkää rukousaiheistanne rukouspäiväkirjaa. Myöhemmin on rohkeaa lukea, mihin kaikkiin rukouksiin Jumala on vastannut.
- ✓ Valitse kolme ihmistä, jotka eivät vielä tunne Jeesusta tai jotka tarvitsevat siunausta elämäänsä. Rukoile päivittäin minuutin ajan jokaisen puolesta ja pyydä Herraa siunaamaan heitä. Rukoile heidän tarpeidensa puolesta (fyysiset tarpeet, työ/opiskelu, tunteet, sosiaaliset suhteet sekä hengellinen pelastus ja kasvu). Esirukoilu on tärkeää ja Jumala toimii rukoustemme kautta.
- ✓ Tarjoa esimerkiksi jäätelö ihmiselle jota et tunne. Jos tilanne herättää keskustelua, heittäydy siihen.
- ✓ Koulumatkallasi siunaa vastaantulijoita.

Hiljentyminen (katso vinkit s.4)

Laulu-ehdotukset:

- Oi Jumalan henki (VK 52)
- Elämä on nyt (NV15 112)
- Laula ihmisille (VK 207, NV15 7)
- Kädet Jumalan (NV15 24)
- Ylistäkää Herraa, taivas ja maa (VK 187)

LÄHTEET

LUE ITSE- kirjallisuutta materiaalin tukena

Anderson, Neil T. 2003. Vapauttava totuus. Jyväskylä: Päivä Osakeyhtiö.

Breen, Mike & Kallestad Walt 2006. Intohimoinen elämä. Eesti: Pakett.

Gumbel, Nicky 2006. Selitä miksi. Jyväskylä: Päivä Osakeyhtiö.

Graham-Lotz, Ann. i.a. 3 askelta Raamatun lukemiseen. Viitattu 20.11.2015.

http://www.annegrahamlotz.org/wp-content/uploads/2014/12/3-Question-Directions_revised.pdf

Hirsto, Johanna; Paalanne, Helena; Siukonen, Antti 2015. Todella mystistä. Hengellisen harjoittelijan kirja. Helsinki: Kirjapaja.

Jämsén, Jukka 2008. Kuunteleva rukous. Nuotta 9/2008, 16-17.

Kansan Raamattuseura i.a. Viitattu 11.10.2015 http://www.nuoret.fi/nuoret/nuorisotyön_ammattilaisille/kuukauden_loyto/raamatunlausemagneetteja.1351.blog

Kansan Raamattuseura 2015. Luukas 10-tapa elää, L10T-käsikirja. Lohja: Karasana Oy

Norvanto, Jukka i.a. Miten Raamattua kannattaa lukea? Raamatunlukijanliitto ry. Viitattu 10.9.2015 <http://www.rll.fi/?sid=65>

Salo, Boris 2007. Unohdettu aarre – Luterilaisesta spiritualiteetista. Helsinki: Kustannus Oy Arkki

KUVAT

Kansikuva: Helena Mäntylä

Muut kuvat: www.pixabay.com